

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา | www.onec.go.th
Office of the Education Council | ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๓๒

พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๕๙

● **รายงานพิเศษ ๑**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการชี้
แผนการศึกษาฯ ต้องชัดเจน
นำสู่การปฏิบัติได้จริง

● **รายงานพิเศษ ๒**

ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา
กับการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาไทย

● **เปิดมุมมองสภาการศึกษา**

เร็วเร็วด่วนบรรจุในแผนการศึกษาฯ
จากมุมมอง ๕ กรรมการ
สภาการศึกษา

๕
เก็บตก... ปกหน้า
สุภชัย พันธุ์เดช

เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา จัดประชุมสภาการศึกษา
ครั้งที่ ๒ / ๒๕๕๙ โดยมีพลเอก ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน
การประชุม และ ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการ
สภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ
ห้องประชุมกำแหง พลางกูร
ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ได้ขอบคุณคณะกรรมการสภาการศึกษาชุดนี้
ในโอกาสที่ดำรงตำแหน่งครบ ๔ ปี

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่านทุกท่าน ในช่วงระยะเวลาที่คงไม่มีเรื่องใดน่าสนใจเท่าการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔) แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ที่จะนำมาใช้ต่อจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน เพราะทิศทางอนาคตของประเทศไทยอีก ๑๕ ปี ข้างหน้าขึ้นกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงมุ่งมั่นตั้งใจจัดทำแผนฯ ฉบับนี้ อย่างเต็มกำลังเพื่อให้เป็นแผนที่ชัดเจนสมบูรณ์นำไปใช้ได้จริง ซึ่งขณะนี้ สกศ. ได้จัดทำ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔) เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมี ผศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ กรรมการสภาการศึกษา มาเป็นประธานคณะกรรมการสภาการศึกษา ด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ หลังจากจัดทำ (ร่าง) แผนการศึกษาฯ เสร็จ สกศ. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติใน ๔ ภูมิภาค เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน หลังจากนั้นได้นำความคิดเห็นที่ได้มาปรับเปลี่ยนเพิ่มเติม แล้วนำไปประชาพิจารณ์ใน ๔ ภูมิภาคอีกครั้ง โดยได้นำข้อเสนอแนะทั้งหมดที่ได้มาปรับให้แผนสมบูรณ์ขึ้น ก่อนนำเสนอคณะกรรมการสภาการศึกษา ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน

เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ สกศ. ได้จัดประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร วาระสำคัญ คือ การที่คณะกรรมการสภาการศึกษาร่วมให้ความเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔) รายละเอียดการประชุมวารสารการศึกษาไทยฉบับนี้มาเสนอไว้ใน “รายงานพิเศษ ๑” เรื่อง “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการชี้ แผนการศึกษาฯ ต้องชัด นำสู่การปฏิบัติได้จริง” การประชุมสภาการศึกษาครั้งนี้ นอกจากเน้นการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติแล้ว ยังถือเป็นการประชุมครั้งสุดท้ายของคณะกรรมการสภาการศึกษาชุดนี้ เนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี วารสารการศึกษาไทย จึงมีคอลัมน์พิเศษในการนำเสนอมุมมองของคณะกรรมการสภาการศึกษาเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย ติดตามได้ในคอลัมน์ “เปิดมุมมองสภาการศึกษา”

นอกจากเรื่องแผนการศึกษาแล้ว OEC Forum ครั้งที่ ๗ และ ครั้งที่ ๘ เป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง วารสารการศึกษาไทยฉบับนี้จึงไม่พลาดที่จะนำมาเสนอ ติดตามเนื้อหา OEC Forum ครั้งที่ ๗ ใน “รายงานพิเศษ ๒” เรื่อง “ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย” และ OEC Forum ครั้งที่ ๘ ใน “รายงานพิเศษ ๓” เรื่อง “ถกระบบกั๊ยืมเพื่อการศึกษา ปรับระบบ ผนวกปลุกจิตสำนึก” วารสารฉบับนี้ ยังนำเสนอทิศทางการพัฒนาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไว้อย่างชัดเจนใน “บทความ ๑” เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาการศึกษาในระดับโลกใน “บทความ ๒” เรื่อง “การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนตามกรอบวาระการพัฒนายหลังปี ค.ศ. 2015 ของสหประชาชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” วารสารฉบับเดือน พ.ค. - มิ.ย. นี้ ได้เปิดโอกาสให้คณาจารย์และนิสิตปริญญาเอก ปริญญาโทที่มีผลงานวิจัยด้านการศึกษาที่น่าสนใจ มาร่วมนำเสนอเพื่อเปิดมุมมองในด้านต่าง ๆ ในคอลัมน์ใหม่ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้” เรียกได้ว่า วารสารการศึกษาไทย ฉบับนี้มีเนื้อหาครบรส แล้วพบกับวารสารการศึกษาไทยฉบับหน้าที่เข้มข้นไม่แพ้กัน อย่าลืมติดตามนะคะ

นางสาวสุวิณา เกนทะนะศีล

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

www.onec.go.th

Office of the Education Council

พฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๕๙ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๓๒

สารบัญ

- ๓ รายงานพิเศษ / *ทัศน์วัลย์ เนียมบุบผา*
สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการชี้แผนการศึกษาฯ ต้องชัด นำสู่การปฏิบัติได้จริง

- ๕ เปิดมุมมองสภาการศึกษา / *ทัศน์วัลย์ เนียมบุบผา*
สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์
- เรื่องเร่งด่วนบรรจุในแผนการศึกษาฯ จากมุมมอง ๕ กรรมการสภาการศึกษา

- ๑๒ รายงานพิเศษ ๒ / *สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์*
- ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

- ๑๖ รายงานพิเศษ ๓ / *สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์*
- ถกระบบกู้ยืมเพื่อการศึกษา ปรับระบบผนวกจิตสำนึก

- ๑๙ บทความ ๑ / *พิจารณา ศิริชานนท์*
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

- ๒๑ บทความ ๒ / *ดร.ศศิธรณ์ วีระไวทยะ*
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
- การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน ตามกรอบวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2015 (Post 2015) ของสหประชาชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs)

- ๒๖ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ / *ผศ.สวระ มุขติ*
- วิทยุกับการควบคุมตนเอง

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.กมล รอดคล้าย)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.วิพัฒนาพร ระงับทุกข์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักกิจการคณะกรรมการสภาการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือและสมัชชาทางการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กองบรรณาธิการ

นางสาวสุวิณา เกนทะนะติล

นางสาวทัศน์วัลย์ เนียมบุบผา

ถ่ายภาพ

นายสุกสิทธิ์ ภูักดี

นายสุภาชัย พันธุ์เดช

ภาพปก

หน้า : นายพันธกานต์ แก้วสังข์

หลัง : นางสาวสุวิมล ยินยงค์

วัตถุประสงค์การจัดทำ

1. เพื่อรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิบัติการศึกษาในแต่ละเดือน
2. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิบัติการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
3. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาศึกษากับบุคคล/หน่วยงานต่าง ๆ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการชี้ แผนการศึกษาฯ ต้องชัด นำสู่การปฏิบัติได้จริง

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒ / ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมี ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

การประชุมครั้งนี้คณะกรรมการสภาการศึกษา ร่วมรับทราบ (ร่าง) สรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาการศึกษาและคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ และร่วมพิจารณาการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๙) ผลการประเมินด้านต่าง ๆ สรุปได้ว่า

๑. แผนการศึกษาแห่งชาติกับแผนของหน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างกัน หน่วยงานต่าง ๆ จะให้ความสำคัญกับนโยบายของรัฐบาลมากกว่า และไม่ค่อยได้นำแผนการศึกษาแห่งชาติไปเชื่อมโยงกับแผนของตน
๒. การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติยังทำได้น้อย
๓. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พบว่ามีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในทุกะดับสูงขึ้น โอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น อาชีวศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการมากขึ้น แต่การผลิตบัณฑิตหลายสาขายังไม่ตรงและเกินความต้องการ ด้านการผลิตและพัฒนาครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ครูมีวิทยฐานะสูงขึ้นแต่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ฯลฯ
๔. ด้านผลกระทบของแผนการศึกษาแห่งชาติ พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่น่าพอใจ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย ผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ขาดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ขาดทักษะการคิดแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการแข่งขัน

ของผู้สำเร็จการศึกษายังขาดทักษะภาษาอังกฤษ ๕. ความยั่งยืนของการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พบว่า แผนปรับเปลี่ยนตามนโยบายรัฐบาล บางครั้งแก่นโยบายหลักไม่ปรับเปลี่ยนแต่ปรับเปลี่ยนโครงการ กิจกรรม ทำให้ขาดความต่อเนื่อง

สำหรับข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ปรับปรุงระบบการทดสอบ ประเมินผลความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้วยระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ เทียบโอนและการยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ควรกำหนดกลไกและระบบการประสานแผนการศึกษาแห่งชาติ การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามช่วงเวลา และดำเนินการอย่างจริงจัง ทั้งควรกำหนดแนวนโยบาย เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในเชิงคุณภาพซึ่งวัดจากผลลัพธ์ที่ตัวผู้สำเร็จการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นพลเมืองที่มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และมีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศเป็นต้น

ทั้งนี้ ที่ประชุมมีความเห็นว่ากรรายงานดังกล่าว เป็นข้อมูลที่น่าสนใจ แต่ควรมีการหยิบยกประเด็นปัญหาชี้ให้เห็นอย่างชัดเจน ให้ตรงจุด ให้สังคมตระหนักว่าเป็นปัญหาจริง ๆ พร้อมทั้งให้เห็นวิถีแก้ไข

ที่ชัดเจน และควรชี้ให้เห็นว่าสิ่งใดที่ติดอยู่แล้วในแผนการศึกษาฉบับปัจจุบัน สิ่งใดที่ยังทำไม่สำเร็จต้องดำเนินการต่อ สิ่งใดที่เป็นปัญหาและต้องแก้ไขอย่างไร เพื่อนำไปปรับใช้ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับแก้ไข

คณะกรรมการสภาการศึกษาได้ร่วมกันให้ความเห็นเรื่อง (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ โดยมี ผศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ ประธานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ ด้านการจัดทำแผนศึกษานำเสนอวิสัยทัศน์ของแผนฯ คือ ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ และรองรับการศึกษาการเรียนรู้และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ๑๐ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ๒) ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ๓) ยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจและนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา ๔) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ๕) ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพมาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษา ๖) ยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา ๗) ยุทธศาสตร์นวัตกรรม การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ๘) ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาคนเพื่อการพัฒนาประเทศและการแข่งขันในศตวรรษที่ ๒๑ ๙) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนตลอดชีวิตโดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม และ ๑๐) ยุทธศาสตร์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ นี้ จะใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของประเทศไทย เพราะการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียน ไม่จำเป็นต้องเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ก็เรียนรู้ได้ เช่น การเรียนรู้จากจตุรภาค แต่ละครปัจจุบันบางเรื่องสอนค่านิยมที่ผิด สิ่งเหล่านี้ต้องเปลี่ยน เพื่อให้คนในสังคมมีค่านิยมที่ถูกต้อง เป็นเป้าหมายลอมในการสร้างคนดีต่อไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้มาก โดยเห็นว่าเป็นร่างที่ดีแต่ต้องเขียนให้เป็นรูปธรรมชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ต้องเขียนให้รู้ว่าใครมีบทบาทหน้าที่อะไร ต้องทำอะไร และต้องเพิ่มเติมในส่วนของปัญหาต้องชี้ให้เห็นคนตระหนักว่าการศึกษาในปัจจุบันอยู่ในภาวะวิกฤต โดยชี้ให้เห็นจากข้อมูล งานวิจัยต่าง ๆ ที่ปรากฏ เพราะถ้าคนตระหนักว่ามีปัญหาจะกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหา สำหรับที่มาในการจัดทำแผน ควรอ้างอิงจากข้อมูลตัวชี้วัดระดับโลก เช่น PISA, TIMSS, WEF, IMD

และแผนการศึกษาอาเซียน เพื่อให้แผนมีความน่าเชื่อถือระดับสากล รวมทั้งมีเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งสอดคล้องกับ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ คือ การเข้าถึง (Access) ความเท่าเทียม (Equity) คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง) แต่สิ่งหนึ่งที่มุ่งเน้นเพิ่มเติมคือ การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน 3R X 8C ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่บุคคลต้องมีในโลกศตวรรษที่ ๒๑ 3R คือ Reading Writing Arithmetic ส่วน 8C คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ความมีเมตตา กรุณา, วินัย, คุณธรรม, จริยธรรม (Compassion) โดยจะมีการเขียนแผนที่กำหนดอย่างชัดเจนว่านักเรียน ครู/ผู้อำนวยการ รัฐ ผู้ปกครอง ภาคเอกชน/ชุมชน มีบทบาทอะไร และต้องทำอะไร โดยการดำเนินการจะจัดทำเป็น ๓ ระยะ ตามลำดับความสำคัญของเรื่องเร่งด่วนซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะนำแนวทางที่ได้จากการประชุมวันนี้ไปปรับเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในโอกาสนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวแสดงความขอบคุณคณะกรรมการสภาการศึกษาที่ได้ร่วมกันทำงานอย่างเต็มที่ เนื่องจากการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งสุดท้ายของคณะกรรมการฯ ชุดปัจจุบันซึ่งครบกำหนดวาระดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

เรื่องเร่งด่วนบรรจุในแผนการศึกษา จากมุมมอง ๕ กรรมการสภาการศึกษา

“สภาการศึกษา” เป็นคณะบุคคลในรูปสภา มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬากับการศึกษาทุกระดับ พิจารณาเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งยังมีบทบาทในการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง มีเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการ และเลขาธิการ สภาการศึกษามีทั้งสิ้น ๕๔ คน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ๑๖ คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ๑๑ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๓๐ คน ด้วยบทบาทหน้าที่ผู้นำที่คณะกรรมการชุดนี้เป็นดั่งเสาหลักในการกำหนดทิศทางการศึกษาของชาติ ความคิดเห็นของกรรมการแต่ละท่านย่อมสะท้อนให้เห็นมุมมองทิศทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต “วารสารการศึกษาไทย” จึงจัดทำคอลัมน์ “เปิดมุมมองสภาการศึกษา” ขึ้น เพื่อเผยแพร่มุมมองการศึกษาของคณะกรรมการสภาการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ที่กำลังเป็นที่สนใจ โดยใช้การสัมภาษณ์กรรมการสภาการศึกษาบางท่านแบบเจาะลึก สำหรับฉบับนี้ได้รับเกียรติจากกรรมการสภาการศึกษา ๕ ท่าน มาให้มุมมองในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไว้อย่างน่าติดตาม ดังนี้

นายวิวัฒน์ รุ่งแก้ว

ครูโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย
กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน

แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแม่บทของการจัดทำแผนการศึกษา มีหน่วยงานหลายหน่วยงานนำไปปฏิบัติ ดังนั้นต้องครอบคลุมตั้งแต่ก่อนเกิดจนถึงเสียชีวิต จึงต้องคำนึงถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่สิ่งสำคัญ คือ ทุกคนต้องอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

เนื่องจากผมเป็นครูต่างจังหวัด สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา แต่มีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จึงคิดว่าเรื่องเร่งด่วนที่ควรบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่ต้องเร่งดำเนินการก่อนใน ๕ ปี มี ๔ เรื่องหลัก ๆ **เรื่องแรกพบว่า** ปัจจุบันนักเรียนที่อยู่ในชนบทประมาณ ๔๐% ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ได้พักอยู่กับพ่อแม่ ส่วนใหญ่พักกับปู่ย่าตายายหรือญาติพี่น้อง เมื่อคนดูแล

เด็กเป็นบุคคลแก่ ซึ่งมีอายุ ๕๐- ๖๐ ปี และเด็กอยู่ในวัยเปลี่ยนแปลง จึงขาดคนปรึกษาใกล้ชิด ผู้ปกครองที่ดูแลส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ที่จะปกครอง อบรม กำกับ แนะนำนักเรียนให้ไปในทางที่ถูกและที่ควร เด็กจึงไม่รู้ว่ สิ่งที่ตนทำอยู่นั้นถูกหรือผิด จะอาศัยเพื่อนและกระแสสังคมเป็นหลัก เมื่อเกิดปัญหาที่ตัดสินใจตามเพื่อน บางครั้งแม้จะรู้ว่าถูกหลานผิดพลาดก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ **เรื่องที่ ๒** พบว่า นักเรียนจำนวนหนึ่งไม่มีวินัย ไม่รู้ว่าเป้าหมายในชีวิตคืออะไร ไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เมื่อมาโรงเรียน จึงไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนเหล่านี้ไม่ประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องการเรียนและการดำรงชีวิต

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติจึงควรมีมาตรการ ๒ ส่วน ทั้งผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กและตัวเด็ก เช่น กำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด จนถึงวัยเรียน สำหรับตัวเด็ก ต้องสร้างความตระหนักให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง พึ่งพาตนเองได้ ปลูกฝังให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบ ปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่จะสามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติได้ นอกจากนี้ในส่วนของผู้ปกครองต้องพยายามศึกษาเรียนรู้องค์ความรู้ในการเลี้ยงดู ลูกหลาน ส่วนครู ต้องมีมาตรฐาน ครูไม่ใช่สอนเฉพาะวิชาการเท่านั้น ต้องสอนเรื่องพฤติกรรมและจิตสำนึก ของนักเรียนด้วย รวมทั้งต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ปัจจุบันพบว่านักเรียนที่เลือกสอบเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มีระดับคะแนนที่สูงเป็นลำดับต้น ๆ ของประเทศดังนั้นที่คิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในคณะนี้ อาจไม่มีความเชี่ยวชาญพอ จนมีแนวคิดให้ยกเลิกใบประกอบวิชาชีพครูเพื่อให้นักเรียนที่จบสาขาอื่นซึ่งไม่ได้เรียน วิชาการศึกษามาเป็นครู จึงเป็นแนวคิดที่ยังไม่ถูกต้อง ถ้ายกเลิกใบประกอบวิชาชีพครูหรือเปิดโอกาสให้นักเรียน ที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่น (ที่ไม่ใช่ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์) สามารถเป็นครูได้ ในอนาคตจะทำให้ นักเรียน ม. ๖ ที่เก่ง ๆ ไม่สมัครเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

เรื่องที่ ๓ พบว่า เด็กบางส่วนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เมื่อจบชั้น ป. ๖ มาเรียนมัธยมศึกษาก็อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ควรมีการกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ให้ชัดเจน ว่าแต่ละช่วงอายุ แต่ละระดับชั้นต้องอ่านออกเขียนได้ในระดับใด โดยมีหน่วยงานราชการเป็นคนกำหนดเกณฑ์ ส่วนผู้ประเมินควรให้ครูร่วมกับผู้ปกครองที่มีลูกเรียนอยู่ในระดับชั้นนั้น ๆ ร่วมกันประเมิน ถ้าไม่ผ่านก็ต้องเรียนเพิ่มเติม จนกว่าจะผ่าน ยกเว้นนักเรียนที่บกพร่อง หรือ “เด็กพิเศษ” ต้องให้สำนักงานการศึกษาพิเศษมาทดสอบและรับรองว่า เป็นเด็กพิเศษ

นอกจากนี้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดว่านักเรียนควรเรียน ๘ กลุ่มสาระ คือ ๑) วิชาคณิตศาสตร์ ๒) วิชาวิทยาศาสตร์ ๓) วิชาภาษาไทย ๔) วิชาภาษาต่างประเทศ ๕) วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๖) วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ๗) วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ๘) วิชาศิลปะ แต่ในแต่ละระดับชั้น ควรเน้นต่างกัน เช่น ระดับต้น ต้องเน้นเรื่องการอ่านออกเขียนได้และเน้นวิชาคณิตศาสตร์ ระดับถัดไป เน้นกลุ่มสาระอื่น เมื่อครบการศึกษาภาคบังคับก็จะได้รับองค์ความรู้ครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระ เป็นการกำหนดจุดเน้น ให้บางกลุ่มสาระศึกษาก่อน บางกลุ่มสาระศึกษาในระดับถัดไป ส่วนกลุ่มสาระที่ต้องศึกษาก่อน คือ วิชาภาษาไทย เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ทุกวิชา

เรื่องที่ ๔ คือ แผนการศึกษาแห่งชาติทั้งในระบบนอกระบบ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ต้องเน้นเรื่อง การจัดการศึกษาที่ทำให้คนในชาติรักสามัคคี สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนความแตกต่างทางความคิด

นอกจากนี้ ในเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผมคิดว่าเด็กไทยสามารถแข่งกับประเทศ อื่นได้ เพียงแต่ต้องปรับลักษณะนิสัยของเด็กไทยให้มีความกระตือรือร้น มีวินัย มีความรับผิดชอบ ต้องสร้างให้เขา ตระหนักว่าคนในวัยเดียวกันในประเทศอื่นมีความกระตือรือร้นมากกว่า รับผิดชอบมากกว่า ซึ่งผู้ประกอบการ ย่อมเลือกรับคนที่มีคุณภาพมากกว่า หากเด็กไทยไม่ปรับตัว ไม่พัฒนาขีดความสามารถของตน ก็อาจจะเป็น คนสุดท้ายที่ถูกเลือก ไม่ว่าจะเป็แรงงานไร้ฝีมือหรือแรงงานระดับมีฝีมือ

นายบทล ทองนพแก้ว

รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพนัสนิคม

กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปฏิรูปการศึกษา **ครั้งแรก** เกิดขึ้นมากกว่าร้อยปี ในสมัยพระปิยมหาราชทรงขยายการศึกษาสู่คนทุกหมู่เหล่าเพื่อมุ่งสร้างความทันสมัยและธำรงความเป็นเอกราชของชาติ **ครั้งที่ ๒** ประมาณ ๒๕๒๐ ในครั้งนี้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้สอดคล้องกับชีวิตมากขึ้นและมุ่งสร้างความเสมอภาคในการศึกษา **ครั้งที่ ๓** มี พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีการปรับโครงสร้างของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้มีเอกภาพ ตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อปรับปรุงมาตรฐาน ฯลฯ โดยมุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในกระแสโลกาภิวัตน์ควบคู่กับการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อมาในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก (๒๕๔๒ - ๒๕๕๑) มีการปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น โดยรวมทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเข้าไว้กับกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งหน่วยงานใหม่ เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ฯลฯ โดยเฉพาะจัดระเบียบบริหารราชการแบบเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการเพื่ออิสระและความคล่องตัว เพิ่มโอกาสการศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาพื้นฐาน ๑๒/๑๕ ปี ขยายการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ฯลฯ สำหรับปัจจุบันกำลังปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (๒๕๕๒ -

๒๕๖๑) ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติมีส่วนสำคัญ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ไว้ครอบคลุม แต่การปฏิบัติตามแผนให้บรรลุตามเจตนารมณ์ยังไม่สิ้นสุด การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ จึงจำเป็นต้องพิจารณาแผนการศึกษาแห่งชาติในส่วนที่ยังไม่บรรลุตามเจตนารมณ์ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในแผนการศึกษาฉบับใหม่ด้วย ผมจึงขอเสนอเสริม **๔ วัตถุประสงค์ ๑๘ แนวนโยบาย** ดังนี้ **วัตถุประสงค์ที่ ๑ พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและสมดุล** มีแนวนโยบายดังนี้ ๑) พัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ๒) ปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ ๓) พัฒนาแผนการสอน สื่อการเรียนการสอน ๔) ปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๕) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการบริหารและการเรียนการสอน **วัตถุประสงค์ที่ ๒ สร้างสังคมชุมชนท้องถิ่นคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้** มีแนวนโยบายดังนี้ ๑) พัฒนาสังคมชุมชนท้องถิ่นเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความคิดและคุณธรรมจริยธรรม ๒) ส่งเสริมการฝึกอบรมดูงานและการวิจัยทุกระดับ ๓) อนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมชาติ **วัตถุประสงค์ที่ ๓ พัฒนาสภาพแวดล้อมการศึกษา** มีแนวนโยบายดังนี้ ๑) พัฒนาอาคารสถานที่ ๒) พัฒนาสภาพแวดล้อมในทุกด้าน ๓) พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อำนวยการบริหาร ๔) พัฒนาระบบคลังข้อสอบ ๕) พัฒนาระบบจัดการระบบความปลอดภัยในทุกระดับ ๖) พัฒนาระบบนิเทศการสอนแบบบูรณาการ **วัตถุประสงค์ที่ ๔ เสริมสร้างให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้ เข้าใจ ตระหนัก และเกิดจิตสำนึกในการเคารพสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในทุกภาคส่วน** มีแนวนโยบายดังนี้ ๑) สร้างวัฒนธรรมและวิถีชีวิตสิทธิมนุษยย์ที่ทุกคนยึดมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ๒) สร้างวัฒนธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ๓) เสริมสร้างค่านิยมดีงาม เพียบพร้อมด้วยจริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรม ๔) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้อการพัฒนาสิทธิมนุษยย์และศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สิ่งสำคัญที่ผมขอฝากไว้ คือ คุณภาพของประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพประชาชน คุณภาพประชาชนขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษา เราต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

นายเจริญ ทังทอง

ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา
ชั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ต้องมุ่งเน้นในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ คือ การทำตามกรอบทิศทางทั้ง ๘ ประการ (วิสัยทัศน์ ความคาดหวัง เป้าหมายสุดท้ายของแผนการศึกษาแห่งชาติ จุดมุ่งหมาย หลักการ / แนวคิด แนวทางในการจัดการศึกษา ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จ และยุทธศาสตร์ มาตรการ ตัวชี้วัดและหน่วยงานที่รับผิดชอบ) ที่กำหนดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสมบูรณ์ทุกประเด็น โดยเฉพาะควรมุ่งเน้นใน ๓ ประเด็น คือ ๑) การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของทุกระดับการศึกษาให้มีความต่อเนื่องกันไม่ซ้ำซ้อนและเหมาะสมกับวัย ๒) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีการตั้งใจเรียนและมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาคนไทยและสังคมไทยให้เข้มแข็ง มีคุณภาพเพื่อการมีงานทำและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต ๓) การผลิตครูและการพัฒนาครู สถาบันการผลิตครูควรเป็นของรัฐ เป็นระบบปิดเน้นการสรรหาและคัดเลือกผู้มีความรู้และความเหมาะสมเข้ามาเรียนให้ทุนการศึกษา และจบแล้วมีงานทำทุกคน

ส่วนเรื่องที่น่าห่วงใยมากที่สุด คือ ๑) คุณภาพการศึกษา เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติมีค่าเฉลี่ยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งรายกลุ่มสาระวิชาและระดับชั้น ๒) นักศึกษาผู้จบการศึกษาหลายสาขาวิชาไม่มีงานทำและ ๓) การอาชีวศึกษายังไม่มีผู้สนใจสมัครเข้าเรียนเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน

สำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผมคิดว่าเราควรดำเนินการดังนี้ ๑) พัฒนากำลังคนให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ และสามารถทำงานได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๒) พัฒนาความชำนาญการในการทำงาน การใช้เทคโนโลยีและการใช้ทักษะภาษา

ต่างประเทศให้กับกำลังคน และ ๓) ควรส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน

ในส่วนเทคโนโลยีที่ปัจจุบันก้าวไกลอย่างรวดเร็วนั้น ผมเห็นว่าควรแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนา เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

สำหรับข้อเสนออื่น ๆ ผมคิดว่า (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาชาติฯ ฉบับนี้ มีเชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมได้ดีมาก สามารถอ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น ยุทธศาสตร์ มาตรการฯ แนวทางการศึกษา พัฒนาการศึกษาฯ จัดทำได้ดีมาก เข้าใจได้ง่าย รวมถึงภาคผนวก ข จัดทำได้ดีมากเช่นเดียวกัน

นายวิเศษ พิษยรัตน์

ผู้ดำเนินรายการวิทยุ FM ๙๖.๕ MHz

อสมท., FM ๙๐.๕ MHz

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อมวลชน

เรื่องที่แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ควรมุ่งเน้น **จุดแรก** คือ เรื่องการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีวินัย มีจิตใจและการกระทำที่ยอมรับวิถีแห่งประชาธิปไตย มีทักษะ ความรู้ความสามารถที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีความสุข **จุดที่สอง** คือ เรื่องความเหลื่อมล้ำและโอกาสทางการศึกษา จะต้องลดความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท คนจนกับคนรวยให้มีโอกาสที่เท่าเทียมหรือลดช่องว่างให้แคบลงกว่าในปัจจุบัน **จุดที่สาม** คือ โครงสร้างและการบริหารการศึกษา จะต้องทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีเอกภาพมากกว่านี้ ควรปรับโครงสร้างกระทรวงใหม่ให้มีความเป็นเอกภาพมากกว่า ๕ แห่งในปัจจุบัน และ**จุดที่สี่** คือ การกระจายอำนาจทางการศึกษา จะต้องเชื่อมั่นในการกระจายอำนาจให้กับพื้นที่ ท้องถิ่นและเอกชนให้มากกว่านี้ แม้จะมีปัญหา อุปสรรคก็ต้องหาทางแก้ไข ไม่ควรจะไปรวมศูนย์อำนาจเหมือนในอดีต

สำหรับเรื่องเร่งด่วนที่ควรจะทำในช่วง ๕ ปีนี้ คือ

๑) การผลิตบุคลากรที่จบมาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานให้มากที่สุด รองรับประชาคมอาเซียน (AEC) และเขตการค้าเสรีต่าง ๆ ๒) การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาของเพื่อนบ้านในอาเซียน ๓) การเร่งส่งเสริมและผลิตแรงงานฝีมือและอาชีวะให้มีสัดส่วนมากกว่าเดิมอย่างเร่งด่วน และสุดท้ายหากสามารถปฏิรูปด้วยการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการใหม่ภายใน ๕ ปีได้จะดีมาก

ส่วนปัญหาที่น่าห่วงใยที่สุดของการศึกษาไทยในขณะนี้ คือ เด็กไทยขาดสิ่งสำคัญต่อไปนี้ ๑) ขาดระเบียบวินัยทั้งต่อตัวเอง ต่อครอบครัวและสังคม ๒) เด็กไทยขาดการคิดวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงประเด็นปัญหาต่าง ๆ ๓) เด็กไทยขาดความอดทน การรอคอยความสำเร็จ ชอบที่จะประสบความสำเร็จในระยะเวลานั้นรวดเร็ว และสุดท้าย คือ ภัยของเทคโนโลยีที่ขาดภูมิคุ้มกันจะต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ในด้านการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สิ่งที่ต้องพัฒนาและมุ่งเน้นสำหรับพลเมืองที่เป็นนักเรียนนักศึกษา คือ ๑) รู้เขารู้เรา ต้องรู้จักเพื่อนบ้านในอาเซียนทุกมิติ ๒) ต้องรู้ภาษาของเพื่อนบ้านและภาษาอังกฤษ

๓) ต้องพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เรียนรู้ตลอดชีวิต และ ๔) ต้องเน้นพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ให้มากขึ้นเพื่อคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ ส่วนเรื่องการจัดทำแผนการศึกษาให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่ก้าวไกลอย่างรวดเร็วนั้น ผมคิดว่า แผนการศึกษาชาติจะต้องสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ ๔.๐ ที่เน้นการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ การศึกษาที่เช่นกัน จะต้องเข้าสู่ E-Education อย่างเต็มรูปแบบ แต่สิ่งที่ไม่ควรละเลยคือ การสอดแทรกเรื่องการรู้เท่าทันเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์

ผมอยากฝากว่า แผนการศึกษาชาติที่จัดทำจะดีขนาดไหน ครอบคลุมทุกมิติขนาดไหน หากในทางปฏิบัติ ไม่สามารถมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีงบประมาณที่รองรับอย่างเพียงพอและมีความต่อเนื่องในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นถึงที่สุดแล้วคำตอบ คือ การปฏิบัติให้ได้ตามแผนที่วางไว้นั่นเอง

นายประยูร เลาหุยศยานุกูล

ประธาน บริษัท ไทย ควีนพรีต จำกัด,
กรรมการผู้จัดการ บริษัท เฟรนส์คอร์ปอเรชั่น,
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเกษตรและสหกรณ์

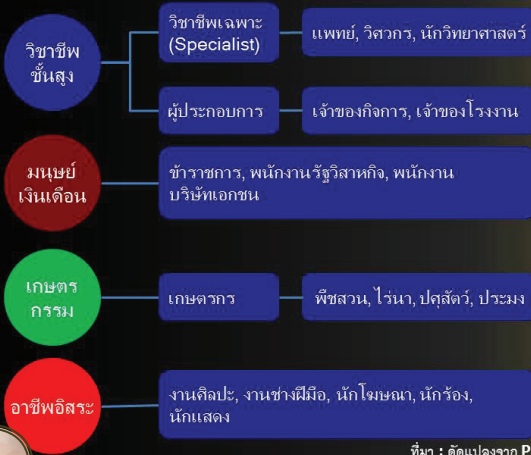
การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ สิ่งสำคัญที่ควรมุ่งเน้นคือ การพัฒนาคนเพื่อให้เป็น “คนดี” ที่ “คิดเป็น” และ “ทำเป็น” เพราะเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาคน มิใช่การพัฒนากระบวนการศึกษา ระบบที่เหมาะสมเป็นเพียงปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ฉะนั้นจึงต้องมุ่งเน้นเรื่อง การพัฒนาคนให้ชัดเจนซึ่งการจะพัฒนาคนให้ “คิดเป็น” นั้น ต้องพัฒนา ทักษะในการคิดให้ครบทั้งสี่ด้าน ดังนี้ ๑) การคิดวิเคราะห์ (Analysis) คือ สามารถแยกประเด็นอาการ ปัญหา และสาเหตุของปัญหาได้ ๒) การคิด สังเคราะห์ (Synthesis) ๓) การคิดเชิงระบบแบบองค์รวม (System Thinking) และ ๔) การคิดแบบสร้างสรรค์ (Creative) การพัฒนาทักษะการคิด หลักคิด วิธีคิด และกระบวนการคิดนั้น สามารถทำได้โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based) และการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based) ส่วนการพัฒนาคนให้ “ทำเป็น” สามารถพัฒนาได้โดยใช้ กระบวนการการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based) และ Project Based ทั้งนี้เพื่อค้นหาความชอบและความถนัดในด้านอาชีพของแต่ละคน เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ต้องการ และเป็นกำลังสำคัญของชาติ ต่อไป กระบวนการเหล่านี้จำเป็นต้องมี “ครูที่เก่ง” ดังนั้นจึงต้องทำให้คนเก่ง มาเป็นครูให้ได้ ดังเช่นแผนการพัฒนาประเทศของฟินแลนด์ ที่เริ่มต้นจากการพัฒนาด้านการศึกษา โดยเริ่มจากการนำคนที่เก่งที่สุดมาผ่านกระบวนการ ที่เข้มข้นก่อนที่จะได้เข้ามาเป็นครู ทำให้ครูเป็นอาชีพที่มีทั้งเกียรติและรายได้มากจนทำให้อาชีพครูเป็นอาชีพ แรก ๆ ที่คนใฝ่ฝันอยากจะเป็น ครูในฟินแลนด์มีความโดดเด่นในเรื่องคุณภาพ จิตวิญญาณความเป็นครู เป็นครู ที่เป็นกัลยาณมิตร และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดี

สำหรับการพัฒนาครูในประเทศไทยมีอุปสรรคสำคัญ ได้แก่ ภาวะหนี้สินจำนวนมาก คือ จำนวนเงินที่เป็นหนี้สิน ในสหกรณ์ครูต่าง ๆ มากกว่าค่าแสนล้านบาท การมีหนี้สินจำนวนมากทำให้ครูเกิดความกังวลใจ การจะแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินจำนวนมากนี้ ต้องกำหนดเป็นปัญหาระดับชาติ คือ ต้องยอมรับ ไม่ปิดบัง เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ที่สาเหตุของปัญหาอย่างจริงจัง นอกจากนี้ต้องพัฒนาครูเก่งรุ่นใหม่เติมเข้าสู่ระบบ กลุ่มนี้ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะพัฒนาได้ง่ายกว่าและใช้ทรัพยากรน้อยกว่ากันมาก ครูต้องสอนให้เด็กมีความพร้อมก้าวสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และ รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งคือการสอนให้เด็ก “คิดเป็น” “ทำเป็น” ดังนั้นเรื่องการพัฒนาคน การพัฒนาครู คือ สิ่งเร่งด่วนที่ต้องทำในแผนการศึกษาฉบับใหม่นี้

ที่ผ่านมากกว่าสามสิบปี หรือกว่าหนึ่งชั่วชีวิต ของการทำงานในระบบของคนคนหนึ่ง ระบบ การศึกษาของไทยมุ่งเน้นในการผลิตนักศึกษา เพื่อให้เป็นมนุษย์เงินเดือนหรือลูกจ้างมีอาชีพ ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขันในศตวรรษที่ ๒๑ เนื่องจากความสามารถในการสร้างผลกำไร ของภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจของไทยโดยรวม ลดลงอย่างมาก และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสภาวะการณ์นี้ย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้ของมนุษย์เงินเดือนในทุกระดับทั้ง ปัจจุบันและอนาคตจนยากที่จะเลี้ยงตนเองและ

อาชีพในฝัน

"The very important thing you should have is patience."

Jack Ma

ที่มา : คัดแปลงจาก Presentation ของ รศ.ดร.นิกร วัฒนพนม

ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจได้ ฉะนั้น การพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้าง “คนดี” ที่ “คิดเป็น” “ทำเป็น” จึงจะสามารถ สร้างผู้ประกอบการ หรือ Startup ที่สร้างความแตกต่างเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและอนาคต สิ่งที่สำคัญที่ ๒๑ แตกต่างจากอดีต คือ ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทุกคนสามารถทำได้ในเวลารวดเร็ว โดยไม่ต้องใช้งบประมาณสูง

ทุกคนมีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการ มีตัวอย่างจากหลายคนที่ประสบความสำเร็จซึ่งควรนำมาเป็นแบบอย่างในการศึกษา เช่น แจ็ค หม่า (Jack Ma) ผู้ก่อตั้งอาลีบาบา ซัลแมน ข่าน (Salman Khan) ผู้ก่อตั้ง Khan Academy ซึ่งล้วนประสบความสำเร็จจากธุรกิจทางอินเทอร์เน็ตหรือผู้ที่ประสบความสำเร็จระดับโลกอย่างปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Peter Ferdinand Drucker) ที่ได้รับยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการจัดการ” ซึ่งแนวคิดหรือ concept การบริหารจัดการนี้ ได้ถูกนำไปใช้ในองค์กรระดับโลกจำนวนมากและได้สร้างคุณประโยชน์กับโลกมาตลอดจนถึงทุกวันนี้ มาศึกษา เป็นต้น

การพัฒนาการศึกษาของไทยจึงต้องออกแบบและสร้างสถานศึกษาที่เรียกตามสมัยนิยมว่า Academy ซึ่งในสมัยพุทธกาลเรียกว่า ตักศิลา เพื่อเปิดโอกาส และเป็นทางเลือกใหม่ในการสอนศิลปวิทยาต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการกีฬา การแสดงและดนตรี เป็นต้น ควบคู่กับการเรียนภาคบังคับในระบบโรงเรียน เพื่อสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ หรือ Startup ให้มากเพียงพอที่จะสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่ยั่งยืน รวมทั้งสอนให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรม เสริมสร้างความรู้ด้าน Marketing เพื่อให้มีความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและเมื่อทำเช่นนี้ได้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนและในระดับโลกก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

สุดท้ายนี้ขอฝากและเชื่อว่ากรรมการสภาการศึกษาทุกท่านที่เป็นผู้มีความสามารถ เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ มีกุศลเจตนาในการที่จะสร้างประโยชน์ให้กับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และพร้อมให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน อย่างเต็มกำลัง แม้จะพันวาระของการดำรงตำแหน่งแล้วก็ตาม

นี่คือส่วนหนึ่งของมุมมองความคิดความเห็นเรื่องการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จากคณะกรรมการสภาการศึกษา หากท่านผู้อ่านต้องการอ่าน (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ทั้งฉบับ หรือร่วมแสดงความคิดเห็น ท่านสามารถดาวน์โหลด และเสนอความคิดเห็นได้โดยเข้ามากรอกแบบสอบถามความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ / มาตรการตาม (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) www.onec.go.th โดยเลือกเข้าที่แบนเนอร์

“การศึกษา” ไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น “การศึกษา” เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประชากรทุกคนและทุกภาคส่วน “แผนการศึกษาแห่งชาติ” จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการศึกษาและเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางอนาคตของประเทศ

เพียงท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามดังกล่าว ท่านก็จะได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาการศึกษาและเป็นหนึ่งในผู้ชี้แนะทิศทางการศึกษาของประเทศ

ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จัดประชุมเสวนา OEC Forum ครั้งที่ ๗ เรื่อง “ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย” เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมกำแพง พลากร อาคาร ๕๖ ปี สกศ. โดยมี ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธานเปิดการประชุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์อินทร์ รักอริยะธรรม อธิการบดีมหาวิทยาลัยเนชั่น เป็นผู้นำเสนอ และอภิปรายนำ โดย รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สรนิต ศิลธรรม รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทนา ศิริทรัพย์ กรรมการผู้อำนวยการศูนย์ทดสอบทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าสถาบันอุดมศึกษาที่ทุกฝ่ายยอมรับและเห็นพ้องต่อไป

ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการจัด “สภาการศึกษาเสวนา” (OEC Forum) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เวทีแห่งนี้เป็นเวทีเสวนาประชุม อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเป็นที่ยอมรับของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทย โดย OEC Forum ครั้งที่ ๗ นี้ ได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเข้ามหาวิทยาลัยที่พบว่ายังมีข้อถกเถียงให้ปรับปรุงและพัฒนา วันนี้จึงเปิดโอกาสให้ที่ประชุมร่วมรับฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อค้นหาแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนา

“ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย”

ผศ.ดร.พงษ์อินทร์ รักอริยะธรรม อธิการบดีมหาวิทยาลัยเนชั่น กล่าวโดยสรุปว่า การคัดเลือกบุคคลมีผลต่อการยกระดับการพัฒนาการศึกษาไทย การสอบคัดเลือกที่มีการปรับเปลี่ยนจากเอ็นทรานซ์ มาเป็นการสอบ O - NET ต่อมา มี GAT / PAT นั้น บางส่วนคิดว่าเอ็นทรานซ์เหมาะสมแล้ว ทำไมต้องปรับเปลี่ยน แต่เหตุที่ระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยมีการปรับเปลี่ยน เนื่องจากสมัยก่อนจำนวนมหาวิทยาลัยและสาขาที่เปิดสอนมีไม่มาก แต่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งยังมีสาขาวิชาหลากหลายกว่า ๔,๑๐๐ สาขา แต่ละสาขามีเงื่อนไขและความต้องการที่แตกต่าง จะทำอย่างไรให้การสอบสามารถคัดเลือกคนที่เหมาะสมกับสาขานั้น ๆ ได้ การสอบคัดเลือก

บุคคลเข้าอุดมศึกษาจึงเปลี่ยนรูปแบบไป ปัจจุบันจึงมีหลากหลายรูปแบบทั้งการรับตรงของมหาวิทยาลัย การสอบโควตาพื้นที่ การสอบคัดเลือกของกลุ่มคณะฯ / สาขาวิชา เช่น แพทย์ เกษษกรรรมทันตกรรม การสอบคัดเลือกในโครงการพิเศษ เช่น เรียนดี กีฬา ศิลปวัฒนธรรม อาสาพัฒนา การรับในระบบ Admission การรับตรงหลัง Admission การรับนักศึกษาทุนพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ เป็นต้น ดังตารางช่วงเวลาการสอบต่อไปนี้

กิจกรรม	ภาคเรียนที่ ๑/๕๘					ภาคเรียนที่ ๒/๕๘				ภาคฤดูร้อน ๕๘			ภาคเรียนที่ ๑/๕๙		
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
การรับตรงของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ		←→													
กสพท.(แพทย์+ทันตา)	←→														
GAT/PAT ครั้งที่ ๑		←→*													
สอบสามัญ วิชา		←→													
สอบ O-NET							*								
GAT/PAT ครั้งที่ ๒								*							
ประกาศผลสอบ O-NET								*							
นร.ยื่นยันสิทธิ์ Clearing House															
Admissions															

ทั้งนี้ ระบบการสอบคัดเลือกต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน ๔ กลุ่ม คือ ๑) นักเรียน / ผู้ปกครอง ๒) ครู / โรงเรียน ๓) คณะวิชา / มหาวิทยาลัย และ ๔) รัฐ การดำเนินการต่าง ๆ จึงต้องรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มต่าง ๆ สำหรับในด้านนักเรียน / ผู้ปกครอง มักมีเสียงสะท้อนว่าข้อสอบยาก สอบนอกเหนือที่เรียน ทำให้เด็กเครียด ด้านครู / โรงเรียน พบปัญหาว่าถ้านักเรียนสอบได้แล้ว มักทิ้งห้องเรียน ทำให้โรงเรียนมีปัญหาไม่มีนักเรียน ด้านคณะวิชา / มหาวิทยาลัย ต้องการเด็กที่มีพื้นฐานเพียงพอที่จะเข้าเรียน ในมหาวิทยาลัยได้ เพราะเมื่อเด็กไม่มีความพร้อม เมื่อเข้าไปเรียนก็ไม่สามารถเรียนได้ ในส่วนของรัฐต้องการให้การศึกษามีคุณภาพ ทัวถึง เท่าเทียมและสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ จึงมีแนวทางในการแก้ปัญหาและเป้าหมายในการพัฒนาระบบให้ระบบเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ เป็นระบบที่ ๑) เอื้อให้นักเรียนได้ใช้เวลาเรียนในห้องเรียนได้ครบหลักสูตร โดยมหาวิทยาลัยมีมติให้รับตรงเริ่มในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ๒) มีคุณภาพมาตรฐานตามแนวนโยบายของรัฐและมหาวิทยาลัย ดังนั้น การออกข้อสอบ O-NET จะเป็นการสอบวัดมาตรฐานการเรียนรู้หรือเนื้อหาวิชา การออกข้อสอบจะออกภายในขอบเขตเนื้อหาวิชา ในเชิงคิด / วิเคราะห์ ออกข้อสอบโดยกลุ่มอาจารย์ผู้สอน สำหรับวิชาสามัญ ๙ วิชา จะไม่เน้นตามเนื้อหาวิชาที่เรียน แต่จะเป็นข้อสอบที่ปรับเปลี่ยนตามทิศทางกระแสสากล เป็นข้อสอบที่วัดความรู้ความสามารถในการเข้าสู่สาขาวิชาต่าง ๆ ออกข้อสอบโดยคณาจารย์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ๓) ให้โอกาสนักเรียนที่อาจมีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนในเมืองและชนบทโดยมีเกณฑ์ Admission ดังนี้ O-NET (คะแนนมาตรฐานกลาง) ๓๐ % GPAX (คะแนนโรงเรียน) ๒๐ % คะแนนความถนัด GAT ๑๐-๕๐ % PAT ๐-๔๐ % รวม ๑๐๐ % ๔) เป็นระบบที่ให้นักเรียนเลือกได้มากกว่า ๑ ครั้ง การสอบ GAT / PAT มี ๒ ครั้ง สามารถเลือกคะแนนที่ดีที่สุด ๕) วัดความถนัดของผู้เรียนไม่เกี่ยวกับเนื้อหาการเรียน นักเรียนจึงสอบได้ โดยไม่ต้องเรียนจบหลักสูตร ๖) คัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในสาขาวิชาตามความต้องการที่มีความหลากหลาย จึงมีการรับตรงและใช้การสอบวิชาสามัญ ๙ วิชา ๗) มีการคัดเลือกร่วมกัน ข้อสอบ GAT / PAT วิชาสามัญ ๙ วิชา ผลคะแนนสอบใช้ได้ทุกมหาวิทยาลัยเพื่อลดการวิ่งรอกสอบและภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ๘) แก้อักรักสิทธิ์ของนักเรียนที่สอบได้มากกว่า ๑ ที่ โดยจะพัฒนาระบบ Clearing House มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รับตรงได้ โดยใช้ข้อสอบกลาง นักเรียนส่งใบสมัครได้หลายสาขาแต่ต้องมายืนยันสิทธิ์ก่อนเข้าสู่ Admission ๙) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามความสนใจและความถนัด นักเรียนสามารถนำผลวิชาสามัญหรือ GAT / PAT ไปยื่นสมัครตามที่คณะวิชากำหนด ๑๐) ลดความเครียดของนักเรียน เพราะสอบในระบบกลางครั้งเดียว แต่สมัครได้หลายแห่ง และ ๑๑) สามารถปรับตัวเข้าสู่มาตรฐานอนาคต

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สรนิต ศิลธรรม รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้ความเห็นว่า การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นการชี้้นำการสอนในโรงเรียน การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาควรเป็น ดังนี้ ๑) ระบบคัดเลือกจะเปิดโอกาสให้เกิดความเท่าเทียมกันในด้านเวลา ค่าใช้จ่ายและการแข่งขัน ๒) นักเรียนมีสิทธิในการเลือก ๓) มหาวิทยาลัยมีโอกาสในการเลือก แต่ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนด้วย ตามความเหมาะสมในวิชาชีพ และความต้องการเฉพาะพื้นที่ และ ๔) การเปลี่ยนแปลงระบบ ต้องมีการแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย ๓ ปี

ทั้งนี้วิชาที่นักเรียนสอบและค่าใช้จ่ายแต่ละวิชา มีรายละเอียด ดังนี้

การสอบ	ค่าใช้จ่าย
๑. GAT/PAT	▶ วิชาละ ๑๔๐ บาท (ต้องสอบอย่างน้อย ๒ วิชา)
๒. วิชาสามัญ ๙ วิชา	▶ วิชาละ ๑๐๐ บาท
๓. O-NET	▶ -
๔. GPAX	▶ -
๕. Admissions (สอท.)	▶ ๒๕๐ บาท (ลำดับแรก ๑๐๐ บาท ลำดับที่ ๒-๔ ลำดับละ ๕๐ บาท)
๖. วิชาเฉพาะ กสพท.	▶ ๗๕๐ บาท
๗. ความถนัดตามวิชาชีพ/สาขา	▶ ๒๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท
๘. CU-TEP	▶ ๙๐๐ บาท
๙. TOEFL	▶ ๖,๕๐๐ บาท (US\$ ๑๘๕)
๑๐. TU-GET	▶ ๕๐๐ บาท
๑๑. ทุน กพ.	▶ หน่วยละ ๑๐๐ บาท (๑ หน่วยมี ๕ วิชา)
๑๒. ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น	▶ ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ บาท (JLPT + EJU)

ถ้านักเรียนมีผลการสอบตั้งแต่ข้อ ๑ - ๕ จะเป็นพื้นฐานที่นักเรียนสามารถนำไปสอบเข้าสถาบันใดก็ได้ สำหรับข้อเสนอในการพัฒนาระบบเห็นว่า ๑) เริ่มกระบวนการรับเข้ามหาวิทยาลัยไม่ควรเร็วกว่าเดือนมกราคม เพื่อให้นักเรียนอยู่ในห้องเรียนนานที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับกำหนดการเปิด - ปิดภาคการศึกษา ๒) การสอบควรใช้ข้อสอบกลาง คือ GAT PAT วิชาสามัญ O-NET GPAX เพื่อ Admissions กลาง และในการรับโควตาของทุกมหาวิทยาลัย ห้ามจัดสอบวิชาการเอง และ ๓) มหาวิทยาลัยจะรับตรง ต้องมีเงื่อนไข เช่น รับตามพื้นที่ มีโรงเรียนในสังกัด นักเรียนดีเด่นพิเศษ เป็นต้น

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทนา ศิริทรัพย์ กรรมการผู้อำนวยการศูนย์ทดสอบทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นว่า การคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาต้องพิจารณาความคาดหวังของทุกกลุ่ม คือ ความคาดหวังของนักเรียน / ผู้ปกครอง เช่น ต้องการเรียนในสาขาอดนิยม เข้าสถาบันที่มีชื่อเสียง จบมาแล้วมีงานทำ รายได้ดี ความคาดหวังของโรงเรียน เช่น หวังให้นักเรียนเข้าศึกษาในสถาบันที่ดี โรงเรียนมีชื่อเสียง มีครูเก่ง นักเรียนเก่ง โรงเรียนมีความยั่งยืน ความคาดหวังของสถาบันอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษาที่มีความถนัด / ความพร้อมทางสติปัญญา / สุขภาพ / บุคลิกภาพ นิสิตนักศึกษาเป็นคนดี เป็นที่ต้องการทั้งภาครัฐ / ตลาดแรงงาน อาจารย์มีคุณภาพ สถาบันมีชื่อเสียง มีความยั่งยืน โดยควรนำความคาดหวังของทุกกลุ่มมาหาจุดร่วมที่เหมาะสม

ทั้งนี้ ได้ฝากว่าทักษะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่คนจะอยู่รอด นักเรียน โรงเรียนจะอยู่ได้อย่างยั่งยืน ต้องผลิตคนที่มีคุณลักษณะ ดังนี้ **3 R 7 C** 3 R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetic (คิดเลขเป็น) 7 C คือ Critical Thinking & Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ) Communications, Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career & Learning skills (ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้) รวมทั้งได้ฝากประเด็นให้ที่ประชุมได้ร่วมถกหลายประเด็น เช่น ถ้าคิดในมุมกลับ หากไม่มีการสอบเข้าแต่มีการสอบออกจะดีหรือไม่ การสอบควรเป็นการสอบครั้งเดียวหรือหลายครั้ง ควรสอบเมื่อใด นอกจากปัจจัยต่าง ๆ แล้วตัวชี้วัด Performance agreement (ระบบการประเมินผลและการปฏิบัติงาน) ของอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงระบบ ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยน Performance ด้วย เป็นต้น

ที่ประชุมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

ดร.วิวัฒนาพร ระวังทุกข์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าว

ว่า การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกหนึ่งของระบบการศึกษาที่เชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อไปยังกลไกอื่น ๆ ในระบบการศึกษา เช่น ถ้าอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะสนใจว่าระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร ข้อสอบจะออกแบบไหน อย่างไร เพราะสามารถชี้ถึงอนาคตของผู้เรียนได้ สิ่งที่ควรพิจารณามีดังนี้ ๑) ต้องการให้ระบบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษามีความชัดเจนและยุติธรรม ๒) การสอบโดยเฉพาะข้อสอบเป็นการชี้กระบวนกรเรียนการสอนในห้องเรียน ที่ผ่านมาพบว่าเนื่องจากจำนวนผู้สอบมากทำให้ต้องสอบในลักษณะปรนัยที่ต้องใช้ตัวเลือก ตอนนี้ต้องการให้ใช้การสอบแบบอัตนัย ซึ่งอาจจะยากและลำบากในการจัดทำข้อสอบ แต่จะทำให้ระบบการสอนในห้องเรียน ทักษะ สมรรถนะที่ต้องการจากนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งกระทบต่อหลายส่วน ระบบการคัดเลือกและข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย จะมีส่วนสะกดกันหรือส่งเสริม ขอยืนยันว่ากลไกนี้จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ทิศทางหรือแนวทางที่จะปรับปรุงระบบนี้ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมประเทศไทยมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมาช่วยกันคิดหาคำตอบที่ดีที่สุด

สำหรับความคิดเห็นอื่น ๆ ได้แก่ มีการเสนอให้ยกเลิกระบบรับตรง เพราะบางที่กลายเป็นธุรกิจการศึกษา มหาวิทยาลัยควรกลับมาใช้ข้อสอบร่วมกัน แต่อาจกำหนดความเข้มข้นเพิ่มขึ้นในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้สามารถคัดเลือกนักเรียนที่มีความพร้อมเหมาะสมกับสาขาวิชา เช่น ถ้าปกติ ต้องได้วิชาฟิสิกส์ ๑๐๐ ถ้าสาขานั้น ๆ ต้องการคนที่มีความรู้ด้านนี้มาก ก็อาจใช้การคูณ ๓ หรือเพิ่มค่าคะแนนวิชานั้น ๆ ให้มากขึ้น ถ้าผ่านเกณฑ์ถึงจะเรียนได้ เป็นต้น แต่การสอบยังเปิดโอกาสให้สอบได้ ๒ ครั้ง บางท่านเห็นว่าการสอบมีค่าใช้จ่ายมาก ทำให้ปิดโอกาสเด็กที่มีฐานะยากจน เพราะไม่มีเงินจ่ายค่าสอบ และเห็นด้วยที่ควรให้นักเรียนอยู่ในระบบนานที่สุด ควรกำหนดว่าต้องใช้คะแนน O - NET เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการสอบ ควรรอให้เด็กเรียนจบเสียก่อน มหาวิทยาลัยจึงค่อยจัดสอบในเวลาใกล้เคียงกัน มิใช่กระจายสอบ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาการทิ้งห้องเรียน นักเรียนตั้งใจเรียน ได้ใช้ชีวิตในวัยเรียน ทำกิจกรรมตามที่สมควรจะเป็น ไม่ต้องกังวลวิ่งไล่สอบ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ เด็กไม่รู้ว่าตนเองต้องการเรียนอะไร ทำให้วนสอบ เรื่องนี้ควรเริ่มที่พ่อแม่ในการเลี้ยงดู ต้องให้ลูกรู้จักสังเกตตนเองว่าชอบหรือถนัดอะไร โรงเรียนต้องมีระบบแนะแนวที่ดี ทำให้เห็นว่าอาชีพใดควรเรียนอะไร ควรมีความสมบัติอย่างไร มหาวิทยาลัยต้องชัดเจนและให้ข้อมูลว่าถ้าต้องการเรียนสาขาวิชานั้น ๆ ต้องเรียนด้านไหน วิชาอะไรบ้าง หรือถ้าไม่มีเปิดสอนในโรงเรียน เช่น การเรียนเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยก็ควรมีการร่วมมือกับโรงเรียนเปิดให้ความรู้ในวิชาเฉพาะด้านมากขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานให้นักเรียนในระดับมหาวิทยาลัย

หลายหลากความคิดเห็นที่ได้จากสภาการศึกษาเสวนาครั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะสรุปจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

ดกระบบกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ปรับระบบ พจนกปลุกจิตสำนึก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จัดสภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum) ครั้งที่ ๘ เรื่อง “ระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาสำหรับประเทศไทย” เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สกศ. โดยมี ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธานการประชุม ศาสตราจารย์ ดร.เมธี ครองแก้ว อาจารย์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นวิทยากร และ นายสมนึก พิมลเสถียร อธิบดีรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการติดตามและประเมินผลการศึกษา เป็นผู้อภิปรายนำ

ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า สภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum) จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นเวทีวิชาการในด้านการศึกษา แม้จะมีเวทีลักษณะนี้อยู่บ้าง แต่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่พัฒนานโยบายและแผนการศึกษาชาติควรมีเวทีที่เปิดโอกาสให้นักวิชาการมานำเสนอข้อมูลให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในมิติต่าง ๆ ในด้านการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ซักถาม วิพากษ์อย่างสร้างสรรค์ มีข้อมูลงานวิจัยรองรับ การเสวนาครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๘ เรื่องระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ซึ่งเรื่องนี้ยังมีปัญหาและยังต้องการการพัฒนา จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้รับฟังความคิดเห็นจากทุกท่านว่ากองทุนกู้ยืมทางการศึกษาควรมีรูปแบบอย่างไร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการศึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.เมธี ครองแก้ว อาจารย์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กล่าวว่า การนำเสนอวันนี้จะกล่าวถึง ๓ ประเด็นหลัก คือ ๑. แนวความคิดของระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ๒. ปัญหาในปัจจุบันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ ๓. ข้อเสนอแนวทางการปรับระบบการกู้ยืมเงินการศึกษา สำหรับ**ประเด็นแรก** แนวคิดของการเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐกับผู้เรียน โดยให้ทุนการศึกษานักเรียนที่มีความสามารถที่จะเรียนได้ตามความต้องการของผู้เรียน และเมื่อเรียนจบแล้ว ทำงานมีเงินเดือนถึงระดับที่สามารถจ่ายคืนได้ จึงค่อยจ่ายเงินคืน แนวคิดนี้มีการใช้ครั้งแรกในประเทศออสเตรเลีย เมื่อปี ค.ศ. 1989 โดย ศาสตราจารย์ Bruce Chapman ซึ่งผมได้เรียนรู้แนวคิดของท่านและนำมาเสนอในประเทศไทย เป็นที่มาของกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) จะให้กู้ยืมเฉพาะผู้เรียนในระดับปริญญาตรีเท่านั้น กองทุนนี้

จะสะท้อนต้นทุนที่เป็นจริง ไม่ได้กำหนดระยะเวลาใช้หนี้ แต่เมื่อผู้รับทุนมีเงินเดือนตามอัตราที่กำหนดแล้ว จึงเริ่มใช้คืน โดยจะชำระหนี้ผ่านระบบการจัดเก็บของกรมสรรพากร มูลหนี้ปรับขึ้นตามอัตราเงินเพื่อเพื่อรักษามูลค่าของเงินกู้ให้คงเดิม แต่ถ้าผู้กู้ใช้คืนไม่ได้ด้วยความจำเป็น เช่น ต้องออกจากงาน เจ็บป่วยมีผลต่อการชำระคืน ก็ให้ผ่อนการชำระได้ อย่างไรก็ตาม หากผู้รับทุนมีเงินแต่ไม่ใช้คืน ก็จะมีระบบตรวจสอบให้ใช้คืน เพราะจะเป็นหนี้ที่ผูกพันไปตลอดจนกว่าจะใช้คืน เช่น ผู้รับทุนยังไม่ใช้เงินคืนแต่ในอนาคตจะซื้อขายที่ดิน จะโอนที่ดินให้ลูกหลาน ถ้าพบว่ายังเป็นหนี้ อยู่ก็ต้องหักคืนให้รัฐก่อน ถ้าไม่จ่ายก็โอนทรัพย์สินไม่ได้ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๒ ปัญหาของกองทุนกู้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เนื่องจากปัจจุบันรูปแบบกองทุนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ครั้งแรกที่ตั้งกองทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อเด็กฐานะยากจน ต่อมาปรับเปลี่ยนให้ครอบคลุมกว้างขึ้น ทั้งต่อมายังครอบคลุมถึงนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย แต่เงื่อนไขของกองทุนยังคงเดิม คือ มีระยะเวลาปลอดหนี้ ๒ ปี หลังจาก ๒ ปี ต้องใช้เงินคืน ถ้าไม่ใช้ภายใน ๕ ปี จะกลายเป็นหนี้สูญตามกฎหมาย ดังนั้นภาระจึงตกอยู่กับเจ้าหน้าที่ กยศ. ที่จะต้องฟ้องร้องเพื่อมีให้หนี้สูญ ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ ปีละประมาณ ๑ พันล้านบาท การกำหนดว่าเรียนจบ ๒ ปีต้องใช้หนี้คืน บางคนยังไม่สามารถใช้ได้ เนื่องจากยังไม่มีการทำหรือรายได้ไม่เพียงพอ ยิ่งเมื่อขยายถึงนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งความสามารถในการชำระหนี้ยังไม่ถึง จึงเกิดปัญหาทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้มหาศาล

ประเด็นที่ ๓ ข้อเสนอแนวทางการปรับระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา วิธีแก้ คือ เปลี่ยน กยศ. เป็น กรอ. ทั้งหมด โอนหนี้มาอยู่ กรอ. เพราะเงื่อนไขการชำระหนี้คืนหลังเรียนจบ ๒ ปี ไม่เหมาะสม ควรให้เขามีรายได้พอจะชำระเงินได้ก่อน ซึ่งนี่คือความแตกต่างระหว่าง กรอ. กับ กยศ. นอกจากนี้ ต้องชี้แจงทำความเข้าใจว่า กองทุนนี้มีได้เป็นกองทุนให้เปล่า เป็นการให้กู้ยืม เมื่อกู้แล้วต้องนำเงินมาใช้ในการที่ไม่ใช้คืนบางครั้งเพราะเคยชินกับนโยบายประชานิยมต่าง ๆ ที่เป็นกองทุนให้เปล่า เช่น กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น สำหรับแนวทางแก้ปัญหาที่จะนำ กรอ. กับ กยศ. มารวมกัน เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะออกแบบแตกต่างกัน ต้องยกเลิก กยศ. ปรับเป็น กรอ. และจัดเก็บหนี้คืนโดยกรมสรรพากรไม่ควรใช้ระบบธนาคาร ทั้งนี้ คิดว่า กรอ. ยังส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะนักศึกษา

จะเลือกเรียนสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ถ้ามหาวิทยาลัยใดไม่สามารถตอบสนองได้ก็จะไม่มีผู้เรียน เป็นการช่วยควบคุมมาตรฐานและคุณภาพการผลิตของสถาบันการศึกษาได้อีกด้วย

นายสมนึก พิมลเสถียร อธิบดีรองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการศึกษา ให้ความเห็นว่า ปัญหาใหญ่ที่กำลังเผชิญอยู่ คือ กำลังจะเกิดหนี้สาธารณะภาคสังคม โดยเฉพาะเรื่องกองทุนการศึกษา พบว่า เงินที่รัฐบาลให้ไปเกือบครึ่ง ไม่สามารถนำกลับมาได้ จึงต้องนำมาทบทวน และขณะนี้กำลังทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ๑๕ ปี สกศ. ได้จัดระดมความคิดเห็นหลายครั้ง ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ถ้าสำเร็จการศึกษาจะเปลี่ยนจาก Supply side (อุปทาน) เป็น Demand side (อุปสงค์) มากขึ้น กองทุน กยศ. ในตอนแรกออกแบบเพื่อช่วยเหลือ นักศึกษาให้มีโอกาสได้เรียน เป็นการให้ทุนการศึกษา อย่างเดียว ต่อมาเริ่มคิดว่าไม่เพียงพอ ควรมีกองทุน กรอ. แต่เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลายครั้ง ทำให้กองทุน กรอ. ไม่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรออกพรบ.กองทุนใหม่ นำหลักการที่ดีของทั้ง ๒ กองทุนมาใช้ โดยให้ทุน ประเภทต่าง ๆ เช่น กองทุนให้เปล่า กองทุนเรียนดีเรียนเก่ง กองทุนที่เน้นสาขาที่ต้องการ ที่ขาดแคลน กองทุนที่เน้น อาชีวศึกษา กองทุนที่เป็นการศึกษาทั่วไป โดยควรกำหนด สัดส่วนให้ชัดเจน เนื่องจากในอนาคตปรัชญาการศึกษา จะไม่ใช่เพียงการสอนเพื่อให้ความรู้อย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตลอดชีวิต นี่คือการเปลี่ยนแปลงในการวางแผนการศึกษาแห่งชาติ ๑๕ ปี ทั้งคุณภาพการศึกษาจะเน้นให้คิดเป็นทำเป็น มีสมรรถนะที่เชื่อมโยงการทำงาน

ในการวางแผนการศึกษาแห่งชาติ ๑๕ ปี ต้องใช้ทรัพยากรพอสมควร แต่ปัญหาคือจะมีแหล่งเงิน จากที่ใด กองทุนการศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญในการรองรับ

การจัดการศึกษาในอนาคต ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ครบวงจร ไม่ใช่เพียงการเรียนในระบบ นอกกระบบ และอัยยาศัยเท่านั้น แต่ต้องเป็นการเรียนตลอดชีวิต กองทุนการศึกษาจึงต้องมีและต้องออกแบบให้เหมาะสมสะท้อนค่าใช้จ่ายที่แท้จริง และต้องใช้คืนเข้าระบบภาษี โดยกองทุนการศึกษาต้องสามารถเป็นกลไกในการเพิ่มโอกาสด้านการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมการมีงานทำให้แก่ผู้เรียน

ความคิดเห็นจากที่ประชุม

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า จากการประชุมคณะกรรมการกองทุน กยศ. มีข้อมูลว่าขณะนี้มีการเสนอ ร่าง พรบ. กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ระหว่างการศึกษา สำหรับการกู้จะเน้นผู้กู้ ๔ ประเภท คือ ๑. ขาดแคลนทุนทรัพย์ ๒. เรียนสาขาที่เป็นความต้องการในการผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ ๓. สาขาขาดแคลนหรือที่กองทุนส่งเสริมเป็นพิเศษตามนโยบายรัฐบาล และ ๔. ทุนเรียนดีเพื่อความเป็นเลิศกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้จะได้นำมาพิจารณาเป็นพิเศษ สำหรับลูกหนี้ปัจจุบันมีประมาณ ๔ ล้านกว่าคน ทั้งนี้ มีการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา โดยเสนอให้ใช้ ม. ๔๔

แก้ปัญหาเรื่องการค้างชำระหนี้ แต่ที่ประชุมเห็นว่าควรใช้มาตรการจูงใจก่อน ถ้าไม่ได้ผลค่อยใช้มาตรการที่เข้มข้นต่อไป ทั้งนี้ ได้มีการทำโครงการ กรอ. เพื่อชาติ ซึ่งได้ทำ MOU กับหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๒๑๔ หน่วย จากความร่วมมือดังกล่าวทำให้รับเงินคืนกลับมาจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุง e - student loan ด้วย

ที่ประชุมได้ร่วมแสดงความคิดเห็นหลากหลาย ดังนี้

การค้างชำระหนี้ ปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับค่านิยม ทักษะคิดและจิตสำนึกของนักเรียน นักศึกษา ผู้กู้ เพราะพบว่ามีความเข้าใจผิดที่ปลูกฝังต่อกันมาว่ากู้แล้วไม่จำเป็นต้องใช้คืน และบางส่วนเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพียงร้อยละ ๑ จึงนำเงินไปชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่ดอกเบี้ยสูงกว่าก่อน จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งปลูกฝังและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะหากผู้กู้ยังขาดจิตสำนึกวินัย ความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะระบบจะดีเพียงใด หรือแม้จะใช้ระบบภาษีในการชำระหนี้สิน ผู้กู้ที่ไม่รับผิดชอบก็สามารถหลบเลี่ยงได้ เช่น ลาออกจากงาน การทำงานที่ไม่อยู่ในระบบภาษี เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยรองรับและเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลผู้กู้ของกองทุนเพื่อให้สามารถกำกับติดตามการชำระหนี้ อีกทั้งควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กรมสรรพากรมีอำนาจในการติดตามและรับชำระหนี้เงินกู้ รวมทั้งควรส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนให้มีการตรวจเช็คพนักงานในองค์กร หากมีการกู้ยืมก็ให้ชำระหนี้ ป้องกันปัญหาผู้กู้ลาออกจากภาครัฐไปทำงานเอกชนเพื่อหลบเลี่ยงการชำระหนี้ และควรมีการติดตามการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้การกู้ยืมตรงกลุ่มเป้าหมายโดยมีระบบกำกับติดตามการชำระหนี้ที่รัดกุมเพื่อให้กองทุนสามารถดำรงได้อย่างยั่งยืน

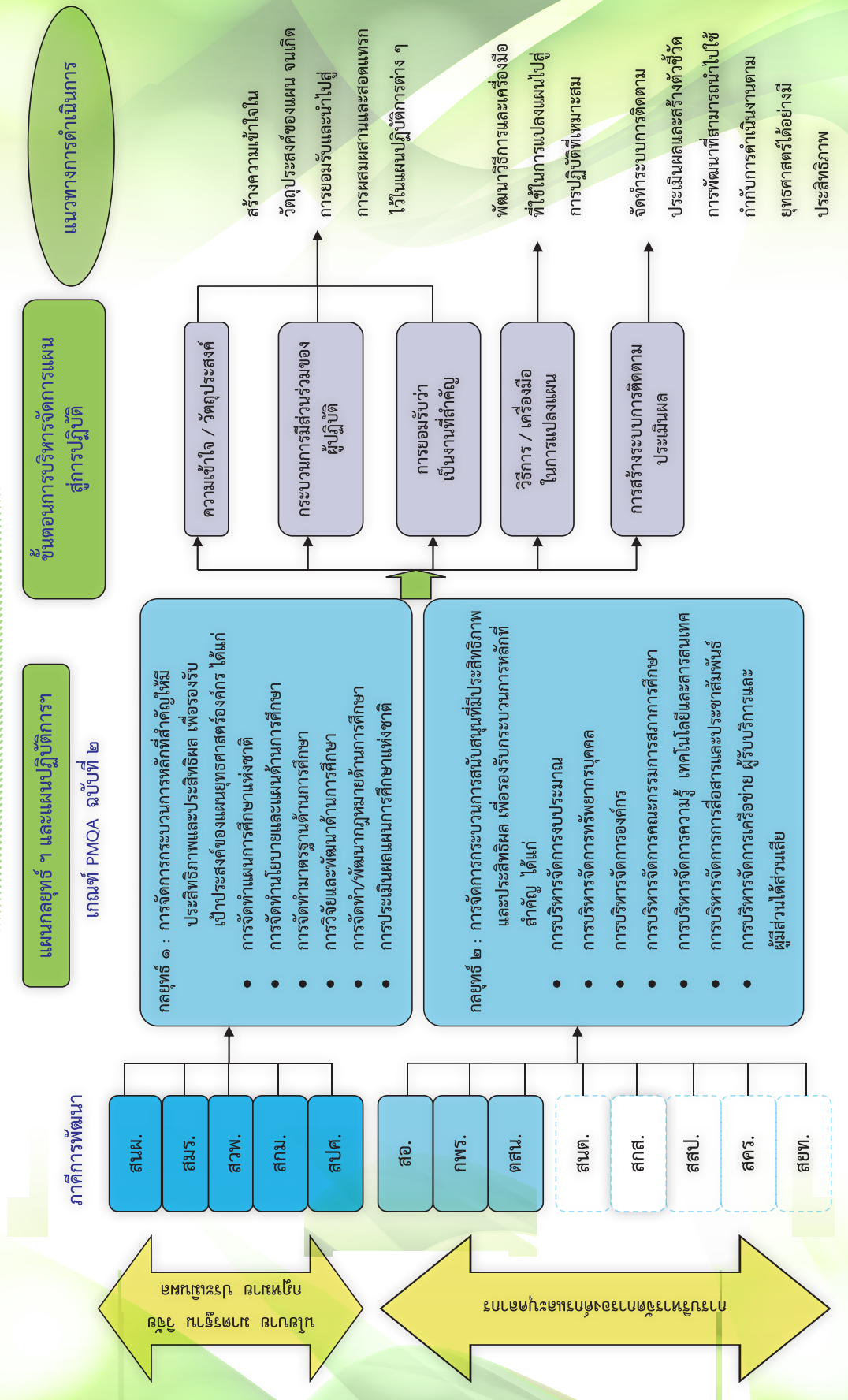

ทิศทาง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบราชการไทยที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่ระดับสากล (High Performance) และมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ เห็นชอบให้นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้เป็นเครื่องมือผลักดันให้การพัฒนาระบบราชการมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเริ่มจากกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในปี ๒๕๔๙ ต่อมาในปี ๒๕๕๑ ได้ปรับปรุงเกณฑ์ไปสู่เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Fundamental Level) และกำหนดให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรปีละ ๒ หมวด ระหว่างปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๔ และเมื่อส่วนราชการดำเนินการครบทั้ง ๖ หมวดแล้ว ได้จัดให้มีการตรวจรับรองคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Certified Fundamental Level) ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาผ่านการตรวจรับรองคุณภาพตามเกณฑ์ระดับพื้นฐาน ครั้งที่ ๑ เรียบร้อยแล้วเมื่อปี ๒๕๕๘ ต่อมาสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ปรับปรุงเกณฑ์ระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ เพื่อรองรับการตรวจรับรองคุณภาพตามเกณฑ์ระดับพื้นฐาน ครั้งที่ ๒ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจและหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและนโยบายด้านการศึกษาของชาติจำเป็นต้องเร่งดำเนินงานเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการภาครัฐให้ก้าวสู่การยกระดับการพัฒนาคุณภาพที่ทัดเทียมมาตรฐานสากล สามารถรองรับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ ของสำนักงาน ก.พ.ร. รวมทั้งตอบสนององตัวชี้วัด “การพัฒนาสมรรถนะองค์กร” ของคำรับรองการปฏิบัติราชการ ตลอดจนบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยผู้บริหาร คณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกลุ่มพัฒนาระบบบริหารได้ร่วมกันดำเนินการปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ภายใต้โครงการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ในปี ๒๕๕๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ : ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ และแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสมรรถนะองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ในการยกระดับสกศ. ไปสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยได้ทำการวิเคราะห์จุดอ่อนหรือโอกาสในการปรับปรุงจากผลการสำรวจการพัฒนาระบบออนไลน์ (Organization Performance Survey) ในระหว่างวันที่ ๒๙ กรกฎาคม – ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ (9 Cells) และรายงานป้อนกลับจากการตรวจรับรองคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Certify FL) ในปี ๒๕๕๘ ของสำนักงาน ก.พ.ร. จากนั้นนำจุดอ่อนหรือโอกาสดังกล่าวมาจัดลำดับความสำคัญตามความสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ และแผนยุทธศาสตร์องค์กร เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสมรรถนะองค์กรในระยะเร่งด่วนและระยะยาวให้กับผู้บริหารและบุคลากร สกศ. นำไปพัฒนา ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานให้เกิดความเป็นระบบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สามารถยกระดับสู่มาตรฐานสากล อันนำไปสู่องค์กรที่มีการเติบโตอย่างสมดุล ยั่งยืนและมีสมรรถนะสูง สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มขององค์กร

แนวทางการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ : ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ และ แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาสมรรถนะองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

***หมายเหตุ**

สนผ. : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
สมร. : สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการศึกษา
สวพ. : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สกม. : สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สนต. : สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ
สกส. : สำนักกิจกรรมคณะกรรมการการศึกษา
สสป. : สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์
สคร. : สำนักส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือและสมัครใจทางการศึกษา

สยท. : สำนักยุทธศาสตร์การเติบโตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน ตามกรอบวาระการพัฒนา ภายหลังปี ค.ศ. 2015 (Post 2015) ของสหประชาชาติ เป้าหมายการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs)

ตามที่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) จะสิ้นสุดลงในปี ๒๐๑๕ สหประชาชาติได้ริเริ่มกระบวนการหารือเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลัง ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Post - 2015 Development Agenda) โดยมีประเด็นสำคัญ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs)

ถ่ายภาพโดย นายปิยะฉัตร แก้วก่อ

ความเป็นมา

- พ.ศ. ๒๕๕๕ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนายั่งยืน หรือ Rio + 20 ณ เมืองริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล เห็นชอบในเอกสารผลลัพธ์การประชุม ที่มีชื่อว่า “The Future We Want” และการเปลี่ยนผ่านเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ซึ่งสิ้นสุดลงไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งจะเริ่มต้นใช้ในปี ๒๕๕๘ - ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ครอบคลุมระยะเวลา ๑๕ ปี โดยระบุให้เป็นวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2015 (Post - 2015 Development Agenda)
- พ.ศ. ๒๕๕๖ High-level Panel of Eminent Persons on the Post - 2015 Development Agenda (HLP) เสนอรายงานต่อ The Secretary-General of the United Nations : UNSG ให้มี “Transformative Shifts” ๕ ประการ ได้แก่ (1) leaving no one behind (2) putting sustainable development at the core (3) transforming economies for jobs and inclusive growth (4) building peace and open and effective institutions for all และ (5) forging a new global partnership
- ก.ย. ๒๕๕๗ - ตั้ง Open Working Group on Sustainable Development Goals (OWG on SDGs) เป็นคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลเพื่อจัดทำ SDGs ให้ The United Nations General Assembly : UNGA (ไทยอยู่ในคณะกรรมการ)
 - ตั้ง High-Level Political Forum on Sustainable Development (HLPF) เป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน ด้านการพัฒนายั่งยืนแทนที่ Commission on Sustainable Development (CSD) ที่ล้มเลิกไป เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำในกระบวนการพัฒนายั่งยืน และหลีกเลี่ยงข้อจำกัดของ CSD ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกประชุมครั้งแรกในช่วง UNGA68
- พ.ศ. ๒๕๕๘ การประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษา (World Education Forum 2015) ณ เมืองอินซอน สาธารณรัฐเกาหลี รับรองปฏิญญาอินซอนว่าด้วยการศึกษาปี ๒๐๓๐ (เป้าหมายการศึกษาโลกใหม่ที่ทุกประเทศสมาชิกทั่วโลกต้องบรรลุภายในปี ๒๕๗๓)
- ก.ย. ๒๕๕๘ การประชุมสุดยอดสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ ณ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา รับรองสารของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย เป้าประสงค์ (Goal) จำนวน ๑๗ ข้อ และเป้าหมาย (Target) จำนวน ๑๖๙ ข้อ (ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำเสนอแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ตามแนวคิดหลักของวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ภายหลังปี ค.ศ. 2015)

ภาพรวมของประเด็นที่ไทยควรให้ความสำคัญต่อวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2015 มี ๔ ประเด็นได้แก่

๑) Ensuring Sustainability วิฤตเศรษฐกิจทำให้ประชาชนที่พ้นจากความยากจนแล้วต้องกลับไปเผชิญสถานะเดิมเนื่องจากการไม่มีงานทำ ดังนั้นการสร้างงาน การส่งเสริมการศึกษาที่เน้นคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานจะช่วยให้เกิดความเจริญเติบโตที่ยั่งยืน

การพัฒนาด้านเศรษฐกิจต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่จะเหลือถึงคนรุ่นหลัง เน้นให้เกิดความยั่งยืนในเชิงสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในประเด็นความมั่นคงทางด้านน้ำ อาหาร และพลังงาน

๒) Building Resilience เนื่องจาก MDGs ยังมีเป้าหมายด้านสุขภาพที่ไม่บรรลุผลและส่งผลกระทบต่อศักยภาพของมนุษย์ในการตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ วาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2015 จึงมีประเด็นเรื่อง Universal Health Coverage ที่ไทยมีบทบาทนำและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อประเทศอื่น และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและบรรเทาภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยและรุนแรงขึ้น ส่งผลให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องชะงักหรือถดถอยลง

๓) Reducing Inequality and Promoting Human rights จัดทำนโยบายที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับการลดความไม่เท่าเทียมกันทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ Vulnerable Groups โดยเฉพาะเด็ก สตรี ผู้พิการ และผู้สูงอายุ ซึ่งยังคงถูกละเลยอยู่มากและการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนและลดความไม่เสมอภาค

๔) Means of Implementation การเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และหลักนิติธรรม (Rule of Law) ให้ความสำคัญกับความสงบสุขและสันติภาพ มีการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม และนักวิชาการ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals -SDGs)

เป้าหมายสำคัญในการดำเนินงาน ๑๗ ประการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จะต้องบรรลุให้ได้ภายในปี ๒๐๓๐ ประกอบด้วย

- [เป้าหมายที่ ๑](#) ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- [เป้าหมายที่ ๒](#) ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการและสนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
- [เป้าหมายที่ ๓](#) สร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพและส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย
- [เป้าหมายที่ ๔](#) สร้างหลักประกันให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน
- [เป้าหมายที่ ๕](#) บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง
- [เป้าหมายที่ ๖](#) สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
- [เป้าหมายที่ ๗](#) สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- [เป้าหมายที่ ๘](#) ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและครอบคลุม และการจ้างงานเต็มอัตราและงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- [เป้าหมายที่ ๙](#) สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม
- [เป้าหมายที่ ๑๐](#) ลดความไม่เท่าเทียมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- [เป้าหมายที่ ๑๑](#) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความปลอดภัย ความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างครอบคลุมและยั่งยืน
- [เป้าหมายที่ ๑๒](#) สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
- [เป้าหมายที่ ๑๓](#) ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ
- [เป้าหมายที่ ๑๔](#) อนุรักษ์และใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอื่น ๆ อย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- [เป้าหมายที่ ๑๕](#) ปกป้อง ปันฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียมลพิษหลายทางชีวภาพ
- [เป้าหมายที่ ๑๖](#) สนับสนุนสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และทุกคนสามารถเข้าถึงในทุกระดับ
- [เป้าหมายที่ ๑๗](#) เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน (Goal 4 : Ensure Inclusive and Quality Education For All and Promote Life Long Learning)

- ๑) สร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพทั่วถึงและเป็นธรรมแก่เด็กเยาวชนทั้งหญิงชายในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
- ๒) สร้างหลักประกันว่าเด็กทุกคนทั้งหญิงและชายมีโอกาสในการเข้าถึงการพัฒนาในระดับปฐมวัยและอนุบาล มีความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน
- ๓) สร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมระหว่างหญิงชายในการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ
- ๔) เพิ่มการพัฒนาทักษะชีวิตและการทำงานที่ดี และความเป็นผู้ประกอบการสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่
- ๕) ขจัดความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาทุกระดับของผู้หญิงและผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท
- ๖) ขจัดปัญหาการไม่รู้หนังสือและการคิดคำนวณให้หมดไปในกลุ่มเด็กเยาวชนและประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ
- ๗) ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาทักษะที่ตอบสนองการพัฒนาที่ยั่งยืน ทักษะพลเมืองที่สำคัญ อาทิ ทักษะการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การเป็นพลเมืองโลกที่ดี การจัดการความขัดแย้ง การเคารพความหลากหลาย และส่งเสริมสันติภาพ เป็นต้น
- ๘) ปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ผู้พิการ ให้รองรับการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคม เพื่อให้เป็นสิ่งแวดลอมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความเท่าเทียม ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง มีความพร้อมและส่งผลต่อการเรียนรู้สำหรับทุกคน
- ๙) เพิ่มทุนการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นยากจนและทุรกันดาร โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา เพื่อให้มีโอกาสในการเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อรองรับการพัฒนาของประเทศ
- ๑๐) เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับชาติ ให้เพียงพอต่อความต้องการทางการศึกษาที่จะเพิ่มขึ้นจากการดำเนินการตามเป้าหมายการศึกษาคุณภาพ ๒๐๓๐

นอกจากนั้น องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้มีการสร้างภาคีความร่วมมือเพื่อระดมทรัพยากรและงบประมาณที่มีการทำงานร่วมกันในระดับนานาชาติ ระหว่างภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคม มีการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อติดตามผลความก้าวหน้าในการดำเนินงาน จัดตั้งกองทุนการศึกษาโลก (Global Partnership for Education: GPE) เพื่อระดมทรัพยากรจากประเทศพัฒนาแล้วมาสนับสนุนประเทศสมาชิกที่ต้องการ ทั้งในด้านองค์ความรู้ทางวิชาการและนวัตกรรมร่วมกับ UNESCO ปี ๒๐๓๐ มีนางจูลีเย กิลลาร์ด อดีตนายกรัฐมนตรีของออสเตรเลีย เป็นประธาน

ทั้งนี้ UNESCO กำลังดำเนินการจัดทำ Roadmap สู่การบรรลุเป้าหมาย การศึกษาปี ๒๐๓๐ ร่วมกับคณะทำงานจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในช่วงปลายปี ๒๕๕๘

การดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการจัดทำนโยบาย แผนการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาชาติ ตลอดจนศึกษาวิจัย และจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศที่คำนึงถึงบริบทของประเทศควบคู่ไปกับแนวนโยบายในเวทีโลก ได้มีการติดตามกระบวนการเปลี่ยนผ่านเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ซึ่งสิ้นสุดลงในปี ๒๕๕๘ ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ ซึ่งผ่านการรับรองในประชุมสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ มาอย่างต่อเนื่อง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในส่วนของการดำเนินงาน ๑๐ ข้อเพื่อจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ ๔ ในปี ๒๐๓๐ จากการรับรองในการประชุมสหประชาชาตินั้นมีประเด็นน่าสนใจ ดังนี้

- ๑) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพทั้ง ๑๐ ข้อ มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ๒ ส่วนซึ่งต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อหาทิศทางหรือแนวทางดำเนินงานเพื่อยกระดับหรือพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นในประเด็นสำคัญ ๆ อาทิ การศึกษาสำหรับทุกคน (inclusive) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน และการศึกษาตลอดชีวิต ความร่วมมือของทุกภาคส่วน (PPP) การเพิ่มการจัดสรรงบประมาณให้ภาคการศึกษาให้อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ ๔ - ๖ GDP หรือ ร้อยละ ๑๕ - ๒๐ ของงบประมาณประเทศ (ปฏิญญาอินซอนว่าด้วยการศึกษา

ปี ค.ศ. 2030) บนฐานข้อมูลและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาบนข้อเท็จจริงที่เป็นรูปธรรม จะต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำและรวบรวมฐานข้อมูลสถิติทางการศึกษา และงานวิจัยที่เคยมีการดำเนินงานอยู่แล้วอย่างเป็นระบบและอ้างอิงได้

ในส่วนของข้อมูลทางสถิติที่จะเป็นตัวชี้วัดและแสดงให้เห็นสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่จะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และงานวิจัยที่เคยมีการดำเนินงานอยู่แล้วนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องพิจารณาตัวอย่างตัวชี้วัด อาทิ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ๑๐ ข้อ	ตัวชี้วัดทางสถิติ (ปรากฏในตัวชี้วัดของ IMD และ WEF และเวทีโลกต่าง ๆ) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
สร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพทั่วถึงและเป็นธรรมแก่เด็กเยาวชนทั้งหญิงชายในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	อัตราการเข้าเรียนและจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ค่าใช้จ่ายรายหัว
สร้างหลักประกันว่าเด็กทุกคนทั้งหญิงและชายมีโอกาสในการเข้าถึงการพัฒนาในระดับปฐมวัยและอนุบาล มีความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน	อัตราการเข้าเรียนและจบการศึกษาระดับ Pre - primary ที่ปรากฏใน WEI – World Education Indicator
สร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมระหว่างหญิงชายในการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการเข้าเรียนและจบการศึกษาระดับอุดมศึกษา - อัตราของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป - ผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษา
เพิ่มการพัฒนาทักษะชีวิตและการทำงานที่ดี และความเป็นผู้ประกอบการสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของการอุดมศึกษา - ทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ - ระบบการศึกษา - คุณภาพของระบบการศึกษา - การศึกษาด้านบริหารที่ตอบสนองภาคธุรกิจ - การให้บริการฝึกอบรมเฉพาะทางในประเทศ - ขอบเขตของการฝึกอบรม - การพัฒนาคนในศตวรรษที่ ๒๑ - การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต - กรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ - การเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ขจัดความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาทุกระดับของผู้หญิงและผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท	- อัตราของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
ขจัดปัญหาการไม่รู้หนังสือและการคิดคำนวณให้หมดไปในกลุ่มเด็กเยาวชนและประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ	อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป
ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาทักษะที่ตอบสนองการพัฒนาที่ยั่งยืน ทักษะพลเมืองที่สำคัญ อาทิ ทักษะการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การเป็นพลเมืองโลก การจัดการความขัดแย้ง การเคารพความหลากหลาย และส่งเสริมสันติภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก (Global Citizenship) ประสบการณ์นานาชาติ - ตัวชี้วัดในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก - สันติศึกษา/สันติวัฒนธรรม

<p>ปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ผู้พิการ ให้รองรับการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคม เพื่อให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความเท่าเทียมปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง มีความพร้อมและส่งผลต่อการเรียนรู้สำหรับทุกคน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การกำกับการใช้งบประมาณด้านการศึกษา - จำนวนนักเรียนต่อยโภาสกลุ่มต่าง ๆ - การศึกษาที่สอดคล้องตามพัฒนาการของสมอง (Brain-Based Learning) - สันติศึกษา/สันติวัฒนธรรม - ระบบการบริหารจัดการในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความปลอดภัย
<p>เพิ่มทุนการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นยากจนและทุรกันดาร เพื่อให้มีโอกาสในการเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้นทั้งในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อรองรับการพัฒนาของประเทศ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณทางการศึกษา - ค่าใช้จ่ายรายหัวตามความต้องการและความจำเป็น - การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตและบริการสารสนเทศ - หุ้นส่วนความร่วมมือภาครัฐและเอกชน (PPP) - อาชีวศึกษาทวิภาคี
<p>เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับชาติให้เพียงพอต่อความต้องการทางการศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การผลิตและพัฒนาครู - สัดส่วนนักเรียนต่อครูในระดับประถมศึกษา - สัดส่วนนักเรียนต่อครูในระดับมัธยมศึกษา

๒) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวชี้วัด และงานวิจัยเพื่อนำเสนอแนะนโยบายหรือแนวทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ ๔ เป้าหมายหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตั้งได้กล่าวมาแล้ว จำเป็นต้องคิดวิเคราะห์และพิจารณาในเชิงลึกและรอบด้าน โดยต้องดูถึงเกณฑ์และที่มา รวมทั้งการตีความหมายของตัวชี้วัดเหล่านั้นบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การนำเสนอแนะแนวทาง/แนวนโยบายที่สามารถแก้ปัญหาและการพัฒนาที่ถูกต้องทาง ตัวชี้วัดบางตัวโดยบริบทของประเทศไทยมีการตีความหมายแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ อาทิ จำนวนเด็กที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน (Out of School) ซึ่งในประเทศไทยสถิติดังกล่าวมีตัวเลขที่สูงกว่าประเทศในกลุ่มอาเซียนเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาเชิงลึกจะพบว่า ตัวเลขทางสถิติของจำนวนเด็กที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนดังกล่าวเกิดจากข้อมูล ๓ ส่วนที่แสดงให้เห็นว่าการเก็บข้อมูลในบริบทของไทยแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ได้แก่ เด็กที่ออกจากระบบโรงเรียน (Drop out) เด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนตามเกณฑ์ อายุ ๗ ปี (เข้าเรียนเร็ว และเข้าเรียนช้ากว่าเกณฑ์) และเด็กกลุ่มความต้องการพิเศษที่เรียนในระบบอื่น ๆ (เด็กพิการ ฯลฯ) หรือตัวชี้วัดเรื่องระบบการศึกษาที่ปรากฏในเวทีการจัดอันดับระดับโลก ซึ่งเป็นการสอบถามความคิดเห็นจากภาคธุรกิจที่มีต่อการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากไทยมีการเติบโตของระบบการศึกษาและเศรษฐกิจ เพียงแต่การเติบโตทางเศรษฐกิจมีช่วงก้าวในการพัฒนาที่กว้างกว่าระบบการศึกษา ทำให้ผลการสำรวจความคิดเห็นในประเทศดังกล่าวประเทศไทยจึงได้ระดับคะแนนความพึงพอใจไม่สูงมาก (แต่ไม่ต่ำ) เป็นต้น ดังนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาที่ตรงประเด็น ผู้กำหนดนโยบายจำเป็นต้องทำความเข้าใจข้อมูลอย่างแท้จริง นอกจากนั้นจะต้องสามารถสื่อความไปสู่ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งสามารถอธิบายเหตุผลของการเก็บข้อมูลที่เป็นรูปธรรมต่าง ๆ ได้ ซึ่ง สกศ.ในฐานะผู้ใช้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์กำลังดำเนินงานจัดทำระบบฐานข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนามนุษย์อย่างเป็นระบบ รวมทั้งร่วมเป็นเครือข่ายการดำเนินงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

๓) ในการศึกษางานวิจัยและผลการประเมินผลการดำเนินงานด้านการศึกษาในช่วงผ่านมาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมควบคู่ไปกับการทำงานร่วมกับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และให้ความสำคัญในประเด็นที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจและภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อมองไปข้างหน้า ทั้งนี้ จะต้องบูรณาการเข้ากับองค์ความรู้และบริบทของประเทศไทย ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนาคนในศตวรรษที่ ๒๑ SDGs การสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และประชาคมอาเซียน เป็นต้น

วัยรุ่นกับการควบคุมตนเอง

วิถีชีวิตวัยรุ่นในสังคมไทยปัจจุบันมีความหลากหลายจนยากที่ผู้ใหญ่จะเข้าใจ เพราะมีช่องว่างระหว่างวัย จึงเกิดการมองชีวิตที่มาจากคนละด้าน เป็นการเปรียบเทียบประสบการณ์เดิมของผู้ใหญ่กับชีวิตของวัยรุ่น เขาจึงถูกมองเสมอว่าเป็นช่วงวัยแห่งปัญหา ปัญหาของวัยรุ่นมาจากองค์ประกอบที่มีความหลากหลายเกี่ยวพันกันเป็นร่างแหจึงยากที่จะแก้ไขโดยปล่อยไปตามลำพัง จึงมีวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่ประพฤติปฏิบัติตนเลยขอบเขตมาตรฐานของสังคมที่ดี พบว่าสื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของวัยรุ่น พฤติกรรมของวัยรุ่นมีการใช้สื่อหลายประเภทในเวลาเดียวกัน เช่น เล่นเกมพร้อมกับดูรายการทีวี พูดโทรศัพท์พร้อมกับการเล่นเกม ฟังวิทยุพร้อมกับการสื่อสารบนมือถือ อ่านหนังสือพร้อมกับการฟังเพลง เดินไปพูดโทรศัพท์ไป ใช้โทรศัพท์ในขณะที่เดินทางด้วยรถยนต์โดยสาร ภาพเหล่านี้พบเห็นจนเป็นเรื่องปกติของสังคม พบว่าวัยรุ่นไทยใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอันดับ ๑ ของเอเชีย มีสถิติพูดคุยผ่านโทรศัพท์มือถือนานถึง ๑.๗ ชั่วโมงต่อวัน นับเป็นการใช้เวลาของชีวิตที่ก่อให้เกิดประโยชน์ได้น้อยมากและกระทบกับชีวิต ความเร็วของการติดต่อสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือทำให้เด็กมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็วเป็นความคุ้นเคยที่รอกอยไม่เป็น อดทนไม่ได้เพราะความเคยชิน พฤติกรรมชวนได้ อดทนรอกอยไม่ได้ทำให้เด็กนึกคิดอะไรก็จะโต้ตอบทันทีเพราะมีอุปกรณ์พร้อม การทำตามใจปรารถนาทำให้เด็ก

กลายเป็นคนที่ขาดกาลเทศะ นอกจากนี้เด็กยังตามกระแสแฟชั่น เปลี่ยนมือถือให้อินเทรนด์ทำให้มองข้ามคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม

วัยรุ่นที่มีปัญหาก็มีมากแต่ก็พบวัยรุ่นที่มากด้วยปัญญาไม่น้อยที่สร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับประเทศไปลงสนามแข่งขันที่ได้ก็คว้าวางวัลมาให้ประเทศชาติ ปัจจุบันแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวของวัยรุ่นมาจากเหตุหลายประการไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน สังคม สภาพแวดล้อม สถาบันการศึกษา ตัวแบบในสังคมและผู้ใหญ่ ทุกคนล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับเยาวชนทั้งสิ้น ปัญหาของวัยรุ่นจึงเป็นประเด็นที่ทุกคนต้องมาช่วยกันคิดและวางรูปแบบในการแก้ไขปัญหา การใช้เพียงการนำเสนอรายงานหรือเสนอแนวคิดในการประชุมในห้องประชุม สรุปจบลงด้วยหลักฐานเป็นเอกสาร มิได้นำสู่การปฏิบัติจริงก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ อีกทั้งจะทำให้ปัญหาเพิ่มทวีคูณมากขึ้นยากเกินกว่าจะเยียวยาให้กลับคืนมาสู่ภาวะปกติได้

การดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในยุคใหม่ ภาษาพูด การแต่งตัวตามสมัยนิยมที่ล่อแหลมต่อการเกิดอารมณ์เพศ เครื่องใช้ กระเป๋า เข็มขัด รองเท้า หมวก นาฬิกา โทรศัพท์มือถือที่เลือกใช้เกินกว่ากำลังเงินของเด็กวัยรุ่นจะซื้อได้ วัยรุ่นจำนวนมากใช้เงินเกินตัว ใช้สินค้ายี่ห้อดีมีราคาเกินกว่าฐานะของตน แต่งตัวตามแฟชั่นโดยไม่กลัวจนหรือเป็นหนี้ ความอยากได้สิ่งเหล่านี้พ่อแม่บางคนให้ได้ แต่พ่อแม่ที่ไม่มีเงินพอก็ให้ได้แต่เด็กวัยรุ่นก็ยังอยากจะได้ ทำให้ตัดสินใจทำในสิ่งที่ผิด เลือกทำตามความต้องการของตัวเอง ไม่สามารถควบคุมตนเองได้

การควบคุมตนเองเป็นกระบวนการที่ยั่งยืนซึ่งใจควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดเป้าหมายไว้โดยบุคคลอาจใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรม กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง ปัจจัยสื่อเป็นองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างมาก จากการศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารอย่างรู้เท่าทันสื่อของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของศศิกัท อัมพวรรณ ในปี ๒๕๕๖ พบว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมสนใจเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ใช้เวลาในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ โดยเฉลี่ยวันหนึ่งมากกว่า ๖ ชั่วโมง สนใจเปิดรับสื่อประเภทเนื้อหาข่าวสาร

เพื่อติดตามสถานการณ์ประจำวัน วัยรุ่นมีพฤติกรรมรู้เท่าทันสื่อในเรื่องการนำเสนอเนื้อหาข่าวสาร เช่น บุคคลที่ตกเป็นข่าวมักถูกตัดสินโดยสังคมว่าเป็นคนผิดทั้งที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ตามกฎหมายแต่สื่อนำเสนอข่าวไปแล้ว เพื่อให้เห็นภาพของวัยรุ่นที่ได้รับอิทธิพลมาจากบุคคลต้นแบบของเขาซึ่งอาจจะเป็นดารา นักร้อง นักกีฬาผู้มีชื่อเสียง สามารถสรุปลักษณะของวัยรุ่นได้ดังนี้

๑. วัยรุ่นสวย - หล่อ เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ให้ความสำคัญกับเรื่องภาพลักษณ์ทางกาย นิยมความสวยความหล่อ สาววัยรุ่นต้องผิวขาว หนวี่ใส หุ่นผอมเพรียว ผู้ชายหล่อต้องรูปร่างสูง สุขภาพดี ทั้งชายและหญิงมักใช้ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม

๒. วัยรุ่นมุ้งรัก คือ วัยรุ่นที่ต้องการความรัก ความสนใจ ให้ความสำคัญกับเรื่องของความรักระหว่างหนุ่ม - สาว การมีแฟน มีคูรัก วัยรุ่นที่ไม่มีแฟนเป็นความไม่สมบูรณ์ในชีวิต

๓. วัยรุ่นกลุ่มแก๊ง คือ วัยรุ่นที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน ใช้เวลาส่วนใหญ่กับกลุ่มเพื่อน

๔. วัยรุ่นนักช้อป เป็นวัยรุ่นที่มักซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์ที่นำเสนอสินค้าต่าง ๆ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นการสร้างภาพลักษณ์ผ่านการบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ

๕. วัยรุ่นเลียนแบบเกาหลี เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมวัฒนธรรมคัลเจอร์ค่านิยมจากประเทศเกาหลีผ่านมาจากละครเพลง ภาพยนตร์ จนเป็นกระแสแรงของ Korean Popular Culture

๖. วัยรุ่นกลุ่ม Gen Why (Generation Why : Y) เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ มีเป้าหมายของตนเองชัดเจน รู้ความต้องการของตนเอง มีความชอบหรือต้องการในสิ่งใดตามลักษณะของตน มีความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลายและพร้อมที่จะเรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมมั่นในตนเองสูง

๗. วัยรุ่นห่วงเรื่องตนเอง การเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่รวดเร็ว วัยรุ่นจึงมีความสนใจเรื่องของอารมณ์ เพศ หวันไหวกับการถูกข่มขู่ได้ง่าย ถ้าได้รับการดูแลที่ไม่เหมาะสมก็จะประสบปัญหามากมายในเรื่องการตั้งครร์กก่อนวัยอันควร การติดเชื่อทางเพศสัมพันธ์

๘. วัยรุ่นสนใจเรื่องเหนือธรรมชาติ เป็นวัยรุ่นที่สนใจเรื่องเหนือธรรมชาติ เรื่องการทำนาย การพยากรณ์ดวงชะตา บางครั้งเพราะอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อะไรก็ตามที่ตัวเองยังไม่รู้ ขณะที่เรื่องลึกลับเหนือธรรมชาติเป็นเรื่องที่ไม่มีคำตอบตายตัว วัยรุ่นจึงสนใจ

๙. วัยรุ่นกลุ่มปัญญา วัยรุ่นในกลุ่มนี้จะมีความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ และไม่ใช้ชีวิตไปตามกระแสวัยรุ่นส่วนใหญ่ วัยรุ่นกลุ่มนี้จะมี ๔ ลักษณะ ได้แก่ วัยรุ่นคิดสร้างสรรค์ วัยรุ่นนอกกระแสหรือเด็กแนว วัยรุ่นไม่เรียนรู้ วัยรุ่นไม่ธรรมดา

สื่อมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตเด็กทั้งในด้านการเป็นตัวแบบ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ความเร็วของการสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นควบคุมตนเองได้น้อยลง ขาดโอกาสการฝึกฝนให้รู้จักการอดทนรอคอย สิ่งที่ยังวัยรุ่นควรพัฒนาตนเองในช่วงของกระบวนการก้าวผ่านพัฒนาการจากวัยรุ่นสู่ผู้ใหญ่ คือ ความไม่เรียนรู้ การฝึกฝนตนให้เรียนรู้ เหตุการณ์รอบตัวอย่างรู้เท่าทัน นำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ การรู้เท่าทันวิถีแห่งการบริโภคนิยม การตระหนักในตัวตนที่แท้จริง ความสมบูรณ์ทางด้านความคิดและสติปัญญาจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการควบคุมตนเองไม่ให้หลงไหลไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลง

การยับยั้งชั่งใจหรือการควบคุมตนเองเป็นกระบวนการควบคุมจิตใจอารมณ์ของตนให้หยุดยั้งใจไว้ก่อนที่จะมีพฤติกรรมเกิดขึ้น การเรียนรู้ที่จะจัดการกับอารมณ์ของตนเองอย่างเหมาะสมสร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีอารมณ์ไม่มั่นคงนัก จึงมักสูญเสียการควบคุมตนเองได้โดยง่าย การควบคุมอารมณ์ไม่ใช่เป็นการเก็บกด ไม่แสดงออกทางอารมณ์เลย แต่เป็นการเรียนรู้ที่จะจัดการกับสถานการณ์อย่างมีเหตุผล แสดงออกในทางที่สังคมยอมรับ เกิดผลดีต่อตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ การที่วัยรุ่นแสดง ความก้าวร้าวหรือเก็บกดอารมณ์ไว้ จึงมิใช่การควบคุมอารมณ์ที่เหมาะสม ความก้าวร้าว นั้น สังคมไม่ยอมรับ ขณะเดียวกันการเก็บกดอารมณ์ก็ไม่เกิดผลดีต่อจิตใจตนเอง วัยรุ่นจึงต้องเรียนรู้ความเหมาะสมในการแสดงอารมณ์ในรูปแบบที่ตนเองและสังคมยอมรับได้ โดยจัดการตนเองไม่รีบร้อน แปลความหมายของข้อมูลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ เพื่อให้ตนเองสามารถจัดการควบคุมตนเองในการแสดงออกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

แนวปฏิบัติ ๓ ประการ เพื่อการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเองแม้จะเป็นเรื่องปฏิบัติได้ยากแต่การฝึกฝนก็จะช่วยให้ประสบความสำเร็จได้โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

๑. วัยรุ่นยอมรับและทำความเข้าใจในตนเองว่าการมีอารมณ์ที่ไม่มั่นคงเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ และสามารถจัดการได้เช่นกัน การฝึกที่จะทำความเข้าใจให้ยอมรับตนเอง ในลักษณะนี้ต้องฝึกฝนและให้คิดเสมอว่าตนเองกำลังใช้ความพยายามควบคุมอารมณ์อยู่

๒. ใช้สติปัญญาพิจารณาการตอบสนองทางอารมณ์ตามความจริง เช่น ถ้ากำลังโกรธก็ให้ยอมรับว่าโกรธ อิจฉาก็ให้ยอมรับว่าอิจฉา แม้ว่าพยายามปกปิดคนอื่นอยู่ ไม่มีผู้ใดล่วงรู้ก็ตาม แต่ใจเรารู้ให้ยอมรับแล้ว ก็พิจารณาตามความเป็นจริง โดยไม่มีอคติเข้าข้างตนเอง พร้อมกันนั้นก็ระบายความไม่พอใจต่าง ๆ ด้วยการพูดกับคนที่เข้าใจและสามารถพูดคุยสนทนาได้ การนำเทคนิคการผ่อนคลายอารมณ์ การทำสมาธิ ทำงานศิลปะ ฟังเพลง วิธีการเหล่านี้เป็นการย้ายใจไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งสามารถใช้ได้ในบางโอกาส ในระหว่างการฝึกสมาธิจิตของเราจะอยู่ในความเงียบ สงบ ผ่อนคลาย ช่วยให้สามารถจัดระเบียบของความคิดที่ยุ่ง ๆ ได้ จิตจะหยุดนิ่ง นำมาซึ่งความสงบสุข การทำสมาธิจึงเป็นการผ่อนคลายที่ง่ายที่สุด ปฏิบัติได้วันละหลาย ๆ ครั้งอาจใช้เวลาสั้น ๆ ๑๐ - ๑๕ นาที เพื่อทำสมาธิ เท่านั้นเราก็จะสัมผัสได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกที่สงบและผ่อนคลายอย่างแท้จริง

๓. การใช้ปัญญาใคร่ครวญพิจารณาที่สาเหตุ เราสามารถหลีกเลี่ยงสาเหตุที่ก่อให้เกิดอารมณ์เปลี่ยนแปลงไม่คงที่ หาแนวทางปรับใจเพื่อเผชิญกับอารมณ์ทางลบไม่ผูกติดกับความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่สร้างภาระทางใจให้กับตนเอง ไม่ควรผูกติดตัวเองกับคำวิพากษ์วิจารณ์ของคนอื่น

“การควบคุมภายในตนเอง” หมายความว่ารวมถึงความสำนึกที่สามารถยับยั้งควบคุมตนเองได้ ความสำนึกที่ดีงาม ความเคารพตนเอง มโนธรรมที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี ความอดทนอดกลั้นต่อความคับข้องใจ ความสามารถในการต่อสู้กับอารมณ์ฝ่ายต่ำ ความสำนึกรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย

การหาความพึงพอใจในด้านอื่นที่ถูกต้องเหมาะสม มาชดเชยความคับข้องใจ การเรียนรู้การควบคุมตนเองจากการดูต้นแบบ วัยรุ่นที่รู้จักปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขยันอดทนมีความรู้และใช้ปัญญาที่มีคุณค่ากับการอยู่กับเทคโนโลยี มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้มีความสำคัญกับจิตใจมากกว่าภาพลักษณ์ภายนอก เห็นคุณค่าความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ให้ความสำคัญกับความสนใจเหตุการณ์รอบตัว วัยรุ่นก็สามารถผ่านวิกฤติของช่วงวัยรุ่นไปได้เพราะมนุษย์ทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และมนุษย์ทุกคนต้องการเป็นคนดี พ่อแม่หรือคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี สื่อสารด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน เห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีความรัก ความเข้าใจต่อกัน ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข มีกิจกรรมภายในครอบครัว ก็จะก่อให้เกิดความสุขขึ้นภายในครอบครัว วัยรุ่นไม่ต้องไปแสวงหาความสุขจากที่อื่น

ช่วงชีวิตวัยรุ่นถือเป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของร่างกายทำให้วัยรุ่นมีภาพลักษณ์ มีแนวคิดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การลดปัญหาของของวัยรุ่นเป็นการป้องกันการให้วัยรุ่นเรียนรู้ที่จะควบคุมความคิด การรู้จักยังคิด การคิดให้เป็นระบบ ใช้สติปัญญาในการควบคุมและไตร่ตรองถึงเหตุและผล ตลอดทั้งฝึกให้วัยรุ่นเรียนรู้ที่ควบคุมตนเองจากสิ่งเร้าภายนอกโดยการควบคุมจากภายในตนเองโดยการน้อมนำหลักธรรมเรื่องสติและการฝึกสมาธิเป็นประจำ จะช่วยให้วัยรุ่นยังคิดและควบคุมตนเองใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่และมีความสุขในการใช้ชีวิตและสามารถสร้างสรรค์สังคมคุณภาพ

บรรณานุกรม

- Mayer, D. John and Peter Salovey, “The Intelligence of Emotional Intelligence”, *Intelligence*, 1997, 433 - 442.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๙.
- พระพรหมคุณาภรณ์.(ป.อ.ปยุตโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยาย. พิมพ์ครั้งที่ ๓๒. กรุงเทพมหานคร : ผลิติมม์, ๒๕๕๕.
- วัลยา ธรรมพินิจวัฒน์. ทฤษฎีการควบคุมตนเอง : แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการพยาบาลเด็กและครอบครัว. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๕๕.
- ศศิภัทร อัมพวรรณ. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารอย่างรู้เท่าทันสื่อของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การศึกษาวิจัยคณะนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม ๒๕๕๖.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจสุขภาพจิตคนไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕.

เก็บตก... ปกหลัง

สุภสิทธิ์ ภูักดี

สทศ. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการปรับแก้ร่าง กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติก่อนเสนอใช้จริง

ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา พร้อมด้วย ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ประชุมเชิงปฏิบัติการปรับแก้ร่างกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๖ พ.ค. ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เอส.ดี. ออเนียว เขตบางพลัด กรุงเทพฯ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ ผศ. ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ ศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ ดร.พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง ดร.สุเมธ แยม์นุ่น ดร.สิริกร มณีรินทร์ ผศ.ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ ฯลฯ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมระดมความคิดเห็น ณ โรงแรม เอส.ดี. ออเนียว เขตบางพลัด กรุงเทพฯ

สทศ. ระดมสมองผู้ทรงคุณวุฒิกร่างกรอบมาตรฐานการศึกษาชาติ ฉบับปรับปรุง

ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธานการประชุมระดมความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณา (ร่าง) กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ...) มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุม อาทิ นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา รศ.ดร.วรารกรณ์ สามโกเศศ ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ศ.ดร.สุวิมล ว่องวาณิช ผศ.ประพัฒน์ เชื้อไทย ฯลฯ และผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุม เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมสิปนนท์ เกตุทัต อาคาร ๒ ชั้น ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๐๘๓ www.onec.go.th

